

**Univerzita Palackého v Olomouci
Filozofická fakulta**

BAKALÁŘSKÁ PRÁCE

2019

Andrea Nováková

Univerzita Palackého v Olomouci
Filozofická fakulta

Bakalářská práce

**Obraz Marilyn Monroe ve filmech
dneška**

Andrea Nováková

Katedra divadelních a filmových studií

Vedoucí práce: Mgr. Veronika Klusáková, Ph.D.

Studijní program: Uměnovědná studia/Polská filologie

Olomouc 2019

Prohlašuji, že jsem bakalářskou práci na téma Obraz Marilyn Monroe ve filmech dneška vypracovala samostatně za použití v práci uvedených pramenů a literatury. Dále prohlašuji, že tato bakalářská práce nebyla využita k získání jiného nebo stejného titulu.

Datum

.....

podpis

Ráda bych touto cestou vyjádřila poděkování Mgr. Veronice Klusákové, Ph.D. za její cenné rady a trpělivost při vedení mé bakalářské práce.

OBSAH

Úvod.....	6
1. Historie hvězd	8
2. Metodologie star studies	10
3. Interpretace a reinterpetace obrazu Marilyn Monroe.....	14
4. Blondýnka	18
4.1 Film	18
4.1.1.Propagace, recenze a kritiky.....	18
4.2. Obraz Monroe ve filmu	20
4.3. Deikonizace, stylizace, reinterpetace obrazu Monroe.....	23
5. Můj týden s Marilyn	25
5. 1. Film	25
5. 1.1. Propagace, recenze a kritiky.....	25
5. 1. 2. Natáčení.....	27
5.1. 3. Michelle Williams (Marilyn Monroe).....	28
5. 2. Obraz Monroe ve filmu	30
5. 3. Deikonizace, stylizace, reinterpetace obrazu Monroe.....	33
6. Tajný život Marilyn Monroe.....	34
6. 1. Film	34
6. 1. 1. Propagace, recenze a kritiky.....	34

6. 1. 2. Natáčení.....	38
6. 1. 3. Kelli Garner (Marilyn Monroe).....	38
6. 2. Obraz Monroe ve filmu	40
6.3. Deikonizace, stylizace, reinterpretace obrazu Monroe.....	43
7. Komparace filmů Blondýnka, Můj týden s Marilyn a Tajný život Marilyn Monroe	44
Závěr	49
Seznam použitých zdrojů a literatury	50
Seznam obrázků	56

Úvod

Cílem mé bakalářské práce je komparace pohledu tří současných hraných filmů na hvězdný obraz Marilyn Monroe. Konkrétně se jedná o filmy *Blondýnka*¹(2001), *Můj týden s Marilyn*² (2011) a *Tajný život Marilyn Monroe*³ (2015). Práce chce odpovědět na následující otázky: Do jaké míry filmy využívají statusu hvězdy Marilyn Monroe jako hlavního tématu? Jakým způsobem dané filmy pracují s deikonizací Marilyn Monroe, jakou volí stylizaci? Na jednotlivé filmy budu nahlížet prizmatem star studies coby směru zabývajícího se hvězdami a hvězdným systémem, který se kromě některých výše uvedených otázek zaměřuje na hvězdu jako odraz doby a společnosti.

Výše zmíněné filmy jsem si vybrala z několika důvodů. Především všechny byly natočeny po roce 2000 a umožňují nám tak postihnout novodobou interpretaci hvězdného obrazu MM.⁴ Dále se jedná o hrané filmy s knižními předlohami, z nichž se jde o fikci (*Blondýnka*), memoáry (*Můj týden s Marilyn*) a biografii založenou mj. na rozhovorech s lidmi, kteří Monroe znali (*Tajný život Marilyn Monroe*). Každý z nich se zabývá jinou částí života Monroe a všechny tři filmy slibují nové informace o Monroe – *Blondýnka* propaguje Monroe jako skandální a zaměřuje se na její sexuální život. *Tajný život Marilyn Monroe* se zaměřuje na „nové“ informace o matce Monroe a o nemoci Monroe. Propagace filmu *Můj týden s Marilyn* nabízí pohled na dosud nezfilmovanou kapitolu života Monroe.

Všechny filmy se zaměřují především na soukromý život Monroe, *Můj týden s Marilyn* pracuje s detailním představením času, který Monroe strávila v Anglii na natáčení filmu *Princ a Tanečnice* (1956), film je natočen podle memoárů asistenta režie Colina Clarka. Totéž můžeme říci u *Tajného života Marilyn Monroe*, který detailně rozebírá vztah Monroe a její nemocné matky. Film *Blondýnka* sleduje celý život Monroe a je založen na fiktivním stejnojmenném románu Joyce Carol Oates z roku 1999. Režie filmu pro televizní stanici CBS se ujala Joyce Chopra a do hlavní role Monroe obsadila australskou herečku Poppy Montgomery.⁵

Film *Můj týden s Marilyn* se zaměřuje na léto 1956 a na postavu mladého absolventa Colina Clarka, který se stane třetím asistentem režie na natáčení filmu Laurence Oliviera *Princ a tanečnice* s Marilyn Monroe v hlavní roli. Colin se do Marilyn zamiluje a sblíží se s ní. V její blízkosti prožije jeden týden z natáčení a nahlédne do soukromí této ikony. O čtyřicet let později je publikován jeho deník z natáčení s názvem *Princ, tanečnice a já*.⁶ Jeden týden v něm ovšem chybí, ten vychází později pod názvem *Můj týden s Marilyn*.⁷ Film byl natočen režisérem

¹ *Blondýnka* [Blonde]. Režie Joyce CHOPRA. USA/Austrálie/Kanada, 2001.

² *Můj týden s Marilyn* [My Week with Marilyn]. Režie Simon CURTIS. USA/Velká Británie, 2011.

³ *Tajný život Marilyn Monroe* [The Secret Life of Marilyn Monroe]. Režie Laurie COLLYER. USA, 2015.

⁴ Jméno Marilyn Monroe budu v práci zkracovat na Monroe nebo MM.

⁵ Film vyhrál v roce 2001 Prism Awards v kategorii TV Movies and Miniseries (CBS).

⁶ CLARK, Colin, *The Prince, the Showgirl, and Me: Six Months on the Set With Marilyn and Olivier*, St Martins Pr, 1996, ISBN-13: 978-0312143954.

⁷ CLARK, Colin, *My Week with Marilyn*, London, HarperCollins Publishers, 2001, ISBN0006531792.

Simonem Curtisem, v hlavních rolích vystupuje Michelle Williams (Monroe), Eddie Redmayne (Clark), Judi Dench (herečka Sybil Thorndike) nebo Emma Watson (šatnářka Lucy).⁸

Dvoudílná televizní minisérie Laurie Collyer, *Tajný život Marilyn Monroe* v produkci stanice Lifetime pojednává o celém životě Monroe a detailně se zaměřuje na vztah Monroe a její matky. Film byl natočen na základě stejnojmenné biografické knihy J. Randy Taraborreliho z roku 2009.⁹ Do hlavních rolí byly obsazeny Kelli Garner (Monroe) a Susan Sarandon (matka Monroe).¹⁰

Zaměřím se na reinterpetaci hvězdného obrazu herečkami, které hrají Monroe ve výše zmíněných filmech. Konkrétně na Michelle Williams (*Můj týden s Marilyn*), Kelli Garner (*Tajný život Marilyn Monroe*) a na Poppy Montgomery (*Blondýnka*). Jak píše Richard Dyer v knize *Heavenly Bodies* (1986): „Hvězdný obraz každé hvězdy se skládá mj. z filmů, kde hrají, z ohlasů dalších médií i z reinterpetací daných hvězd.“¹¹ Výše uvedené filmy se tedy stávají součástí hvězdného obrazu Monroe prostřednictvím její reinterpetace. Dyer ve své knize také zmiňuje možnosti reinterpetace hvězdného obrazu, konkrétně u postavy Michela Portaila ztvárněné Jeanem-Paulem Belmondem ve filmu *U konce s dechem* (1960, rež. Jean Luc Godard): „Jean-Paul Belmondo imitující Humphrey Bogarta v *U konce s dechem*, je součástí Bogartovy image.“¹² Pro mou práci je toto důležitý poznatek, protože se zaměřuji na herečky, které hrají Monroe a tudíž reinterpetují její hvězdný obraz. Dle Dyerovy interpretace to tedy znamená, že herečky ztvárnující Monroe jsou součástí jejího obrazu, který zároveň rozšiřují. Budu vycházet z obrazu Monroe, který byl vytvořen akademiky, kteří se jím zabývali. Lehce načrtnu vývoj tohoto obrazu po její smrti v hraných filmech, kde je Monroe ztvárněna jinými herečkami a rozeberu jeho případné změny/vývoj ve mnou vybraných filmech.

Myslím, že reinterpetace obrazu Marilyn se od její smrti stále více zaměřuje na její psychickou stránku a problémy v dětství. Ukotvuje tak původní obraz, který Monroe sama vytvořila, když veřejnosti prezentovala své nešťastné dětství, tedy obraz, který stále vzbuzuje smutek nebo soucit.¹³ Zaměřuje se tedy více na její soukromý život než kariéru. Drtivá většina hraných filmů také sází na senzačnost a prezentaci Monroe právě v kontextu její sexuality (viz. *Blondýnka*, film *Goodbye, Norma Jean*, který zmiňuji v kapitole „Interpetace a reinterpetace obrazu Marilyn Monroe,“ ale i minisérie *Tajný život Marilyn Monroe*.

⁸ Michelle Williams za svůj výkon získala Golden Globe Award za Nejlepší herečku v muzikálu/komedii (2012) a také Independent Spirit Awards pro Nejlepší ženskou hlavní roli (2012).

⁹ TARABORRELLI, J. Randy, *The Secret Life of Marilyn Monroe*, New York, Grand Central Publishing, 2009, ISBN13 (EAN): 9780446505413.

¹⁰ Film dostal několik nominací, z nichž proměnil nominaci za Picture Editing na Directors Guild of Canada Awards 2016.

¹¹ DYER, Richard, *Heavenly Bodies: Film Stars and Society*, London, Taylor & Francis Ltd, 1986, ISBN-13: 978-0415310277, s. 2.

¹² Tamtéž, s. 3.

¹³ KONKLE, Amanda, *MARILYN MONROE'S STAR CANON: POSTWAR AMERICAN CULTURE AND THE SEMIOTICS OF STARDOM*, University of Kentucky, 2016, s. 54.

1. Historie hvězd

Hvězdy byly vytvořeny dlouho před érou kinematografie a to v oblasti divadla.¹⁴ První filmovou hvězdou, ženou, která začala používat vlastní jméno (v té době byly oblíbené herečky pojmenovávány diváky, většinou podle společností, kde pracovaly, např. "Biograph Girl") byla Florence Lawrence. Stalo se to v roce 1910, kdy její budoucí producent Carl Laemmle vypustil do tisku, že oblíbená Biograph Girl měla autonehodu (neopomněl zpropagovat její budoucí film) a druhý den nato vše popřel.¹⁵

V době němého filmu měly hvězdy v očích veřejnosti „až božsky mýtický status,“¹⁶ mělo se za to, že soukromý život hvězdy (rozumějme soukromý život na veřejnosti, tzn. fotografie hvězd, jak si užívají na jachtách, večírcích atd.) je stejný, jako jejich život profesní. Tento obraz, ale postupně mizel a nahradil ho obraz hvězdy, která má blízko ke společnosti.¹⁷ Hvězdy tedy do určité míry sestoupily z pomyslného Olympu. Velký vliv na tuto skutečnost měl nástup zvukového filmu. Hvězdy se díky hlasu přiblížily k divákovi a mohly tak v očích obecnosti ztratit tímto novým spojením, tedy hlasem, svůj statut. Pro nás je však nejdůležitější doba padesátých a počátek šedesátých let, kdy byla na vrcholu slávy Marilyn Monroe a také hvězdný systém po roce 2000, kdy vznikly mnou vybrané filmy o Monroe.

Filmové hvězdy v padesátých a šedesátých letech byly kompletně ovládnuty studií, která tvořila jejich umělecká jména, propagaci, vzhled a role. Hvězdy se studii podepisovaly dlouholeté smlouvy na určitý počet filmů. Od šedesátých let se tento systém výrazně změnil. Dnes jsou filmové hvězdy celebrity, nepatří pouze jednomu filmovému studiu, ale filmy si mohou vybírat, také už neexistují dlouholeté kontrakty na několik filmů, pouze na jednotlivé projekty.¹⁸

Původní význam slova hvězda ve smyslu velkých studiových filmových hvězd prožíval největší boom v době klasického Hollywoodu. Hvězdy už od počátku stabilizovaly filmový průmysl tím, že dávaly producentům záruku divácké úspěšnosti filmů.¹⁹ Staly se tak důležitým elementem hollywoodské ekonomiky z hlediska prodejní jistoty, kapitálu, investic a spíše v negativním smyslu pro producenty z hlediska výdajů (padla na ně většinou největší část rozpočtu). Částečně mohly odvádět pozornost neodborného publika od nedostatků daného filmu nebo od své neschopnosti dobře hrát, protože divákům mnohdy stačila

¹⁴ KUČERA, Jakub. *Filmová hvězda: Pojem* [online]. č. 40. Cinepur, 2005 [cit. 2018-09-10]. Dostupné z: <http://cinepur.cz/article.php?article=858>.

¹⁵ Tamtéž.

¹⁶ Tamtéž.

¹⁷ Tamtéž.

¹⁸ SUROWIECKI, James. *Hollywood's Star System, At a Cubicle Near You* [online]. 2001, in The New Yorker, May 28, 2001 Issue, The Financial Page, [cit. 2019-01-14]. Dostupné z: <https://www.newyorker.com/magazine/2001/05/28/hollywoods-star-system-at-a-cubicle-near-you>.

¹⁹ BELTON, John, *American Cinema/American Culture*, McGraw-Hill, 1994, ISBN 978-0-07-338615-7, s. 120.

k uchvácení pouze jejich přítomnost.²⁰ Obraz Monroe vznikl právě v období končícího klasického Hollywoodu a plnil výše zmíněné funkce hvězd.

Současně s filmovým systémem se měnila i role hvězdy, která směřovala ke statusu celebrity.²¹ Vliv na filmový průmysl mělo i společenské dění a rozpad cenzury. V sedmdesátých letech na scénu nastoupily tzv. blockbustery – studia začala tvořit více vysokorozpočtových snímků, které uchvacují především svými speciálními efekty, hudbou a chytlavým dějem, než propracovanými charaktery a narativem. Dominantou sedmdesátých a osmdesátých let se stali mužské hvězdy se skvěle vypracovanou postavou.²² Paul McDonald ve své esejí *Reconceptualising Stardom* dává příklad Arnolda Schwarzeneggera. Pokud vezmeme několik jeho filmů, zjistíme, že jeho herecký projev se vcelku nemění, protože „vždy hraje sám sebe.“²³ Schwarzeneggera jako hvězdu srovnává McDonald s Meryl Streep jako herečkou, jejíž filmový projev se mění v závislosti na různorodých rolích.²⁴ Co se týče hereček a ženských filmových hvězd, ty měly v sedmdesátých letech v Hollywoodu dle filmového teoretika Petera Krämera tu nejslabší pozici, zatímco dnes jsou na vrcholu.²⁵

V osmdesátých letech se důležitým distribučním prostředkem staly mj. VHS kazety. Dnes je důležitým prostředkem k propagaci hvězd internet. Zároveň v posledních pár desetiletích vnímáme v kontextu určitých hvězd i jejich závislosti na alkoholu, drogách, psychické problémy nebo sebevraždy.²⁶ Pojem hvězda v dnešní době neoznačuje jen filmové hvězdy, ale i televizní hvězdy, zpěváky a modelky.²⁷ Nicméně vznikla diskuze, zda v současné době sledujeme filmy kvůli filmovým hvězdám nebo kvůli charakterům, které představují. Petr Krämer tvrdí, že tím, co nás táhle do kina jsou právě postavy.²⁸ To by znamenalo pomalý ústup hereckých hvězd do pozadí.

²⁰ GMITERKOVÁ, Šárka. *Hvězda: Jak na hvězdy?/Vznik, vývoj a možnosti reflexe hvězdné slávy*, Cinepur. 2015, (101), 52-56. ISSN 9-991213-416008-09, s. 53.

²¹ BODNÁROVÁ, Adriána, *Strategies of the Classical and Contemporary Motion Picture Industry and Their Influence on Film Stars*. Brno: 2013. Masaryk University Faculty of Arts. Department of English and American Studies, English Language and Literature, s. 40.

²² MCDONALD, Paul, *Reconceptualising Stardom*, supplementary chapter in Dyer, Richard, *Stars*, London, BFI Publishing, 1998, ISBN-13: 978-0851706436, 175-211, s. 181-182.

²³ Tamtéž, s. 185.

²⁴ Tamtéž, s. 185.

²⁵ KRÄMER, Peter, *From the Margins towards the Centre: Women in 1970s and 1980s Hollywood: Part 1 – General Trends*, Dostupné z:

<https://womensfilmandtelevisionhistory.wordpress.com/from-the-margins-towards-the-centre/>.

²⁶ BODNÁROVÁ, Adriána, *Strategies of the Classical and Contemporary Motion Picture Industry and Their Influence on Film Stars*. Brno: 2013. Masaryk University Faculty of Arts. Department of English and American Studies, English Language and Literature, s. 57.

²⁷ NDALIANIS, Angela. "Introduction." *Stars in Our Eyes: The Star Phenomenon in the Contemporary ERA*. Connecticut: Greenwood Press, 2002, s. x.

²⁸ SLADKÝ, Pavel a Šárka GMITERKOVÁ. *Koho chtějí diváci vidět v kině? Hvězdy, nebo postavy?* [online]. 8. června 2018 [cit. 2019-01-16]. Dostupné z: <https://vtava.rozhlas.cz/koho-chteji-divaci-videt-v-kine-hvezdy-nebo-postavy-7407584>.

2. Metodologie star studies

Star studies, tedy metoda zkoumání hvězdných systémů a hvězd, vznikla v sedmdesátých letech 20. století. Star studies nemají za úkol odhalit pravou tvář hvězdy, nýbrž zkoumat a analyzovat měnící se obraz hvězdy, vlivy působící na hvězdu a její působení v sociálním a ideologickém kontextu.²⁹ K pochopení hvězdného obrazu konkrétní hvězdy se musíme na její práci dívat globálně nejen z hlediska jednoho filmu nebo jednoho oboru. Filmové hvězdy ve filmech, kde hrají, zároveň odkazují k sobě samým, ke svému životu, ke svému vytvořenému hvězdnému obrazu.³⁰ Badatelé se studiem hvězd zabývají obecně ve třech oblastech – sociologické, sémiotické a ideologické. Před vznikem samotného odvětví vyšlo několik publikací zabývajících se hvězdami např. *Les Stars* (1957) od Edgara Morinse, který nahlíží na hvězdnost jako na mýtus.³¹

Metodologických přístupů nahlízejících na hvězdu je několik. Ty před vznikem oboru se na hvězdy němeého filmu dívaly skoro jako na božstva, diváci vnímaly hvězdy jako „nedostupné vzory, ikony sofistikované zahálky, propagátory luxusního životního stylu, ideály krásy.“³² Hlediska možných přístupů k analýze hvězd v rámci star studies představuje kniha *Stardom: Industry of Desire* (ed. Christine Gledhill, 1991). V úvodu editorka shrnuje perspektivu hereckého projevu (performance) a tedy i samotných filmů, na kterou se v knize zaměřuje Barry King, spojitost hvězdy se společností a dobovým kontextem, který rozebírá Richard Dyer nebo Richard De Cordova. Dále na sémiotický kontext (King, Dyer), téma hvězdy jako symbolu (sama Gledhill) nebo hledisko feministické psychoanalýzy, typické pro přístup Andrey Weiss nebo Jackie Stanley.³³ Pro mou práci jsou důležité přístupy Richarda Dyera. Především proto, že se zabývá reinterpetací hvězdného obrazu, což ve své práci zkoumám i já. Zaměřuji se na reinterpetaci hvězdného obrazu Marilyn Monroe mnou vybranými herečkami. Důležitý je pro mě i sémiotický koncept ke zjištění, jak se hvězdný obraz vytvořený Monroe a především zanalyzovaný Dyerem proměnil a jaké jsou (pokud existují) nové aspekty tohoto obrazu.

Fenoménem star studies se zabývá mnoho dalších akademiků, např. kniha Charlese Affrona *Star Acting* (1977). Hereckým projevem se kromě Kinga zabývají např. James Naremore ve své knize *Acting in the Cinema* (1988). Hvězdy lze také zkoumat v kontextu lokálních kinematografií, v historické podmíněnosti, z hlediska sexuality, rasy, z hlediska kritik, recenzí, popularity mezi diváky, promo materiálů atd.³⁴ Akademička Christine Geraghty se v knize *Reexamining Stardom: Questioning of Texts, Bodies and Performance* (2000) zabývá hvězdností (stardom).

²⁹ NELSON, Jill, *An Introduction to Film Studies*, Third Edition, Routledge, 2003, ISBN-10: 0415262690, s. 171.

³⁰ KUČERA, Jakub. *Filmová hvězda: Pojem* [online]. č. 40. Cinepur, 2005 [cit. 2018-09-10]. Dostupné z: <http://cinepur.cz/article.php?article=858>.

³¹ SHINGLER, Martin, *Star Studies: A Critical Guide*, British Film Institute; 2012, ISBN-13: 978-1844574902, s. 15.

³² Viz. 30.

³³ GLEDHILL, Christine (ed.) *Stardom: Industry of Desire*. Taylor & Francis e-Library, 2005. ISBN ISBN 0-203-40042-9., Introduction, xiv – xviii.

³⁴ SHINGLER, Martin, *Star Studies: A Critical Guide*, British Film Institute; 2012, ISBN-13: 978-1844574902, s. 20.

Herce rozděluje do tří skupin – celebrity (definuje je jejich soukromí, které je veřejné a zvyšuje jejich publicitu), performeré (spoléhají na vlastní talent, soukromí je neveřejné) a profesionálové (spojují talent a soukromí).³⁵

Paul McDonald se oproti tomu ve své knize *The Star System: Hollywood's Production of Popular Images* (2000) zaměřuje na ekonomickou stránku star systému a hvězdných obrazů, přes čtyřicátá a padesátá léta, kdy si studia zajišťovala stálý příjem několikaletými smlouvami s jednotlivými hvězdami, po druhou polovinu 20. století, kdy tento systém zmizel a nahradily ho smlouvy pouze k jednotlivým filmům, ke stále narůstajícímu vlivu agentů hvězd, televizi jako prodejní platformě a následně, především ve 21. století k internetu.³⁶

Martin Shingler ve své knize *Star Studies: A Critical Guide* (2012) mj. shrnuje všechny akademické práce a přístupy, jak před Dyerovým vydáním *Stars* v roce 1979 tak po něm. Zaměřuje se mj. na druhy performance ve filmech (u celebrit, hvězd a herců), na možnosti analýzy hereckého projevu nebo na různorodost reprezentace (společnosti, národnosti, genderu atd.).³⁷ K nejnovějším pracím v tomto odvětví patří kniha *Revisiting Star Studies: Cultures, Themes and Methods* (2017) od Guye Austina a Sabriny Qiong Yu. V českém prostředí se star studies zabývá především Šárka Gmiterková, která se zaměřuje hlavně na československou kinematografii. V posledních letech především na hvězdu Jiřinu Štěpničkovou a méně i na soudobého mužského idola Oldřicha Nového.³⁸

Richar Dyer, zakladatel star studies, zkoumá hvězdy především z hlediska jejich reprezentace. Tyto hvězdné obrazy poté spojuje s ideologickou, historickou a společenskou stránkou. Právě na společnost ve spojitosti s hvězdou se zaměřuje nejvíce.³⁹ Stěžejní a zakládající knihou pro odvětví star studies je Dyerova kniha *Stars* z roku 1979. Svou knihu rozděluje na tři hlavní části, ve kterých zkoumá hvězdy jako společenský fenomén, jako obrazy a jako znaky. V první části se zaměřuje na vznik hvězdného systému, v rámci studiových systémů zkoumá hvězdy ve spojitosti s ideologií. Druhou část věnuje „hvězdnému životu“ filmových hvězd (tedy jejich veřejnému životu) a jeho vlivu na obrazy hvězd. Také zde hvězdy rozděluje do obecných typů (Dyer částečně navazuje na rozdělení typů podle O. E. Klappa, který definuje typ jako „kolektivní normu společenského chování vytvořeného a využívaného určitou skupinou“),⁴⁰ které jsou úzce spojeny z jejich propagací.

³⁵ GERAGHTY, Christine, *Re-examining Stardom: Questioning of Texts, Bodies and Performance*, in *Reinventing Film Studies*, 2001, ISBN-13: 978-0340677230, s. 187.

³⁶ McDonald, Paul, *The Star System: Hollywood's Production of Popular Images (Short Cuts)*, 2000, ISBN-13: 978-1903364024, s. 74, 75.

³⁷ SHINGLER, Martin, *Star Studies: A Critical Guide*, British Film Institute; 2012, ISBN-13: 978-1844574902, s. 149.

³⁸ Např. práce: GMITERKOVÁ, Šárka. "Zamilovaný netykavka, nezkažený bohatstvím". Oldřich Nový jako filmový herec v letech 1936-1945. *Iluminace. Časopis pro teorii, historii a estetiku filmu*, Praha: NFA, 2018, roč. 30, č. 2, s. 59-75. ISSN 0862-397X; GMITERKOVÁ, Šárka. *Betrayed by Blondness: Jiřina Štěpničková between authenticity and excess - 1930-1945*. *Celebrity Studies Journal* (online), London: Taylor and Francis, 2016, roč. 7, č. 1, s. 45-57. ISSN 1939-2397.

³⁹ Společností, konkrétně vlivem fanoušků na hvězdu se dále zabývá Richard De Cordova ve své knize *Picture Personalities: The Emergence of the Star System in America*, University of Illinois Press; 2001. De Cordova zde mim jiné čerpá z fanouškovských časopisů a dopisů od fanoušků.

⁴⁰ DYER, Richard, *Stars*, London, BFI Publishing, 1998, ISBN-13: 978-0851706436, s. 47.

Třetí část je zaměřena především na hvězdy a jejich herecký projev. Dyer chápe obraz hvězdy jako „komplex reprezentace vizuálních, verbálních a zvukových znaků.“⁴¹ Podrobněji rozebírá vliv hvězd na subkultury, především homosexuály (Garland, Dietrich, Garbo atd.).⁴² Právě ohlasy médií, recenze a kritiky budou tvořit část mé práce v kontextu se třemi vybranými filmy a s herečkami, které reinterpretují obraz Monroe.

Ve své další knize *Heavenly Bodies* (1986) se Dyer primárně zaměřuje na obecnost a jeho spojení s hvězdou např. jak společnost formuje hvězdu (spojení Judy Garland s homosexuálním publikem atd.), podrobně se ve svých kapitolách zaměřuje na Monroe, Paula Robesona a Judy Garland a také tyto tři vybrané hvězdy spojuje se soudobou politikou. Dyer čerpá primárně z kritik, recenzí, novinových článků a akademických prací.

Na obraz Monroe Dyer nahlíží z hlediska její sexuality. Obraz naivní blondýnky načrtává průřezem jejích filmových rolí a podtrhává vybranými kritikami a recenzemi.⁴³ Její obraz jako sexsymbolu padesátých let dokládá např. na knize Marilyn French *The Women's Room* z roku 1978, která je zasazena do padesátých v Americe a když se postavy baví o sexu, padne jméno Monroe jako sexuální bohyně.⁴⁴ Dále ji Dyer zkoumá v kontextu *Playboy* magazínu, jehož byla v roce 1953 první cover girl. *Playboy* použil její nahé fotky z kalendáře *Golden Dreams*, které v roce 1948 vzbudily velký rozruch. Chtěl přinést nový pohled na sexualitu, jako na něco, co je zcela přirozené a Monroe byla skvělým příkladem.⁴⁵ Přirozenost Monroe Dyer dokládá také na analýze fotografie Philippa Halsmana, na které jsou herečky Twentieth Century Fox z roku 1950.⁴⁶ V další části své analýzy se zaměřuje na fakt, že Monroe byla běloška a zároveň blondýnka, což z ní dělalo podle tehdejších společenských norem ideál ženy. To dokazuje např. na románu *Peytonův hrádek* (Peyton Place, Grace Metalious, 1956) nebo na citaci z filmu *Zastávka v Kansasu* (Bus Stop, rež. Joshua Logan, 1956).⁴⁷ V závěru své analýzy Dyer zkoumá obraz Monroe z feministické perspektivy. Cituje zde Molly Haskell, která píše, že ačkoli ženy braly Monroe jako oběť mužského šovinismu, nedokázaly se s ní ztotožnit a nepodporovaly ji.⁴⁸ Dyer toto tvrzení potvrzuje vlastním průzkumem mezi ženami, které Monroe osobně znaly.⁴⁹ Závěrem tvrdí, že Monroe bude vždy sexuálním symbolem.⁵⁰

⁴¹ DYER, Richard, *Stars*, London, BFI Publishing, 1998, ISBN-13: 978-0851706436, s. 34.

⁴² Tamtéž, s.192.

⁴³ DYER, Richard, *Heavenly Bodies: Film Stars and Society*, London, Taylor & Francis Ltd, 1986, ISBN-13: 978-0415310277, s.20, s. 36-37.

⁴⁴ Tamtéž, s.22.

⁴⁵ Tamtéž, s.29.

⁴⁶ Tamtéž, s.32.

⁴⁷ Tamtéž, s.42.

⁴⁸ HASKELL, Molly *From Reverence to Rape*, New York: Holt, Rinehart & Winston, 1974.

⁴⁹ DYER, Richard, *Heavenly Bodies: Film Stars and Society*, London, Taylor & Francis Ltd, 1986, ISBN-13: 978-0415310277, s.56.

⁵⁰ Tamtéž, s.63.

Star studies k analýze využívají především média – tím mám na mysli filmy, ve kterých dané hvězdy hrají, ohlasy a kritiky z tisku, memoáry nebo biografie a kontext doby, ve které hvězdy žijí.⁵¹ V rámci tohoto oboru je také důležité uvědomit si rozdíl mezi zosobněním a personifikací herce. Zosobnění znamená, že herec mění kvůli své roli hlas, postavu a další aspekty, které rozlišují všechny jeho hrané postavy. Při personifikaci je typické, že jednotlivé role hvězdy jsou velmi podobné a obraz hvězdy se v podstatě nemění (případ obrazu Monroe).⁵² Pozice hvězd je samozřejmě proměnná a podléhá jako vše ostatní vývoji. Hvězdy se „tvořily“ podle poptávky obecnstva, jednotlivci nebo skupiny se potom ztotožnily se znaky hvězdy, ke kterým měly nejbližší.⁵³ Hvězdy ve filmech mohou hrát fiktivní postavu nebo vystupovat samy za sebe (např. Monroe ve *Slaměném vdovci*).⁵⁴

⁵¹ DYER, Richard, *Stars*, London, BFI Publishing, 1998, ISBN-13: 978-0851706436, Introduction, s. 1.

⁵² Tamtéž, s. 197.

⁵³ DYER, Richard, *Heavenly Bodies: Film Stars and Society*, London, Taylor & Francis Ltd, 1986, ISBN-13: 978-0415310277, s.15-16.

⁵⁴ *Slaměný vdovec* [Seven Year Itch]. Režie Billy WILDER. USA, 1955.

3. Interpretace a reinterpretace obrazu Marilyn Monroe

Ve své knize *Heavenly Bodies* věnuje Richard Dyer Marilyn Monroe a její sexualitě celou kapitolu. Zkoumá ji v ideologickém kontextu padesátých let a sexuality a zároveň jako jednu z mála hvězd, které ve své kariéře „revoltovaly“ proti systému (Monroe v roce 1955 založila vlastní produkční společnost *Marilyn Monroe Productions*). Monroe svou kariéru, nejdříve pin-up girl a poté herečky založila na svém zevnějšku. V podstatě celý její veřejný život i kariéra byla ovlivněna její dřívějším působením jako pin-up girl. Dyer na ni pod tímto vlivem nahlíží jako na oběť tohoto fenoménu pin-up, protože ve většině svých raných filmů hraje jen „dívku,“ „blondýnku“ bez jména a její postavy jsou založeny na její kráse, zvýrazňovaných křivkách a nemají propracovaný charakter.⁵⁵ Dyer na Monroe také nahlíží jako na oběť své doby i své původní image sexy naivní blondýnky, která ji provázela celý život.⁵⁶ Zároveň však poukazuje na její snahu vymanit se z této škatulky.⁵⁷ Ve své analýze v *Heavenly Bodies* však Dyer Monroe zkoumá pouze ve spojení se sexualitou. Thomas Harris ve své krátké komparaci Monroe a Grace Kelly, v níž vychází z jejich filmů, propagačních materiálů a novinových článků vnímá Monroe jako ideální playmate a sexuální bohyni.⁵⁸

Obraz Monroe studuje také Amanda Konkle ve své práci *Marilyn Monroe's Star Canon: Postwar American Culture and the Semiotics of Stardom*.⁵⁹ Konkle obraz Monroe zkoumá skrze filmy Monroe, zkoumá i její veřejný obraz a kulturní kontext. Monroe podle ní vytvořila obraz naivní sexy blondýnky, která je v podstatě jen na okrasu, přestože byla velice inteligentní. Spolu s novým jménem vytvořila ve spolupráci se studiem i upravenou minulost. Veřejnosti byla prezentována jako sirotek, který žil v pěstounských rodinách a v sirotčinci.⁶⁰ Soucitný obraz ještě prohloubila, když v roce 1952 unikly na veřejnost její nahé fotky,⁶¹ Monroe přiznala, že fotky fotila, protože potřebovala peníze a tím si místo skandálu veřejnost naklonila.⁶² „Studia ji prezentovala jako Popelku, která se z nuzného dětství vypracovala na filmovou hvězdu.“⁶³

⁵⁵ DYER, Richard, *Heavenly Bodies: Film Stars and Society*, London, Taylor & Francis Ltd, 1986, ISBN-13: 978-0415310277, s. 19.

⁵⁶ Tamtéž, s.63.

⁵⁷ Tamtéž, s.57, 58.

⁵⁸ HARRIS, Thomas, *The Building of Popular Images: Grace Kelly and Marilyn Monroe*, in GLEDHILL, Christine (ed.) *Stardom: Industry of Desire*. Taylor & Francis e-Library, 2005. ISBN ISBN 0-203-40042-9, s. 41-45, s. 42, 43.

⁵⁹ KONKLE, Amanda, *MARILYN MONROE'S STAR CANON: POSTWAR AMERICAN CULTURE AND THE SEMIOTICS OF STARDOM*, University of Kentucky, 2016.

⁶⁰ Tamtéž, s. 54.

⁶¹ Foceny Tomem Kellym v roce 1948, "Golden Dreams."

⁶² KONKLE, Amanda, *MARILYN MONROE'S STAR CANON: POSTWAR AMERICAN CULTURE AND THE SEMIOTICS OF STARDOM*, University of Kentucky, 2016, s. 47.

⁶³ Tamtéž, s.57.

Nelibost k povrchním rolím Monroe vyjadřuje například komentářem k filmu *Řeka do nenávratna*:⁶⁴ „Myslím, že si zasloužím lepší příležitost než kovbojský film, ve kterém je herectví až na druhém místě, hned za přírodou a Cinema Scopem.“⁶⁵ V rámci MMP se jí tento únik částečně podaří ve filmu *Princ a tanečnice* (1957).⁶⁶ Paradoxně zde opět dominují křivky Monroe, její role je ale propracovanější a ona zde nachází svůj komediální talent.⁶⁷ O tom svědčí také získané ocenění *Crystal Star Award* za Nejlepší zahraniční herečku (1959) a zároveň nominace na *Laurel Awards* za Nejlepší ženský herecký výkon (1958).⁶⁸ Na druhou stranu Monroe v jednom ze svých posledních interview pro časopis *Life* uvedla: „Problém je v tom, že se ze sexuálních symbolů stávají věci – a já nenávidím být věcí...ale pokud mám být symbolem něčeho, ať je to sex.“⁶⁹

Konkle ukazuje na obrazu Monroe kontrast symbolu sexu a inteligence, v kontextu filmu *Mustangové*⁷⁰ pak vidí paralely s životem a hereckou kariérou Monroe.⁷¹ Poukazuje i na nemožnost Monroe vymanit se ze svého obrazu sexsymbolu⁷² a z obrazu, který si vytvořila v médiích (Monroe jako synonymum pro nepovedená manželství).⁷³ Herečky současných filmů, které budu zkoumat, se s tímto faktem (jak zobrazit/zahrát) největší sexsymbol světa padesátých let musely vypořádat. Ve své práci se chci mimo jiné zaměřit právě na jejich přípravu na roli Marilyn Monroe. Konkle zmiňuje, že: „už v době života Monroe byla její sláva tak silná, že byly natáčeny filmy, volně založené na jejím životě např. *The Goddess* (rež. John Cromwell, 1958) či vytvářeny postavy založené na jejím typu (např. v jedné z epizod v seriálu *I love Lucy* (rež. William Asher, James V. Kern, Ralph Levy, Marc Daniels, 1954).“⁷⁴

Po smrti Monroe, konkrétně od sedmdesátých let, můžeme vidět narůstající počet hraných filmů a reinterpretací jejího obrazu. Např. film *Goodbye, Norma Jean*,⁷⁵ který sleduje život Marilyn (Misty Rowe) od neznámé holky odvedle k filmové hvězdě nebo film *Marilyn: The Untold Story*,⁷⁶ který se zaměřuje na celý život Monroe až po její smrt. Dále zmiňme např. film *Marilyn & Me* zobrazující

⁶⁴ *Řeka do nenávratna* [River of No Return]. Režie Otto PREMINGER. USA, 1954.

⁶⁵ O'HARA, Helen. *How Marilyn Took on Hollywood - and won* [online]. 2015 [cit. 2018-09-10]. Dostupné z: <https://www.telegraph.co.uk/film/some-like-it-hot/marilyn-monroe-productions-studio/>.

⁶⁶ *Princ a tanečnice* [The Prince and the Showgirl]. Režie Laurence Olivier. Velký Británie/USA, 1957.

⁶⁷ *The prince and the Showgirl* [online]. 1956 [cit. 2018-09-16]. Dostupné z: <https://variety.com/1956/film/reviews/the-prince-and-the-showgirl-1200418213/>.

⁶⁸ The Prince and the Showgirl. In: *Wikipedia: the free encyclopedia* [online]. San Francisco (CA): Wikimedia Foundation, 2001-, 25 July 2018 [cit. 2018-09-10]. Dostupné z: https://en.wikipedia.org/wiki/The_Prince_and_the_Showgirl.

⁶⁹ MERYMAN, Richard. *Great interviews of the 20th century Marilyn Monroe: When you're famous you run into human nature in a raw kind of way* [online]. 2007 [cit. 2018-09-10]. Dostupné z: <https://www.theguardian.com/theguardian/2007/sep/14/greatinterviews>.

⁷⁰ *Něco musí prasknout* [Something's Got to Give]. Režie George Cukor. USA, 1962.

⁷¹ KONKLE, Amanda, *MARILYN MONROE'S STAR CANON: POSTWAR AMERICAN CULTURE AND THE SEMIOTICS OF STARDOM*, University of Kentucky, 2016, s. 210.

⁷² Tamtéž, s. 213.

⁷³ Tamtéž, s. 192.

⁷⁴ Tamtéž, s. 189-190.

⁷⁵ *Goodbye, Norma Jean*. Režie Larry BUCHANAN. USA/Austrálie, 1976.

⁷⁶ *Marilyn, the Untold Story*. Režie Jack ARNOLD, John FLYNN, Lawrence SCHILLER. USA, 1980.

život Monroe od roku 1946 až do její smrti v roce 1962, očima jejího přítele a dle jeho slov i manžela Roberta Slatzera (jejich manželství trvalo prý jen několik dní). *Norma Jean & Marilyn*⁷⁷ je film z produkce HBO, kde je Monroe dokonce hrána dvěma herečkami Ashley Judd jako Norma Jean a Mírou Sorvino jako Monroe. Obě herečky zde v některých scénách hrají bok po boku a v traileru jsou prezentovány jako dvě odlišné postavy. Film zobrazuje celý život Marilyn, včetně aférek s Jackem a Robertem Kennedyovými. Její smrt je zobrazena jako sebevražda po odmítnutí Kennedym.

Hrané filmy o životě Monroe (dokumenty nepočítaje) se soustřeďují na senzační aspekty obrazu Monroe (alkohol, drogy, manželství, aférka s Kennedym atd.), které ještě více zdramatizovala její tajemná smrt. Především v devadesátých letech a v novém tisíciletí je stále více hvězd vnímáno v kontextu svého problematického života. Jak píše Adriána Bodnárová ve své diplomové práci *Strategies of the Classical and Contemporary Motion Picture Industry and Their Influence on Film Star*, k tomu, aby se hvězdy v showbusinessu prosadily je potřeba jistá dávka extravagance a odlišnosti.⁷⁸ Do toho může spadat i „divoký“ veřejný život a prezentace hvězd – zde můžeme vidět paralelu s obrazem Monroe padesátých let, její problémy s drogami, alkoholem i nepovedené vztahy. Je tedy otázka, zda je tento její obraz posledních pár desetiletí tak oblíben (ve smyslu, vzniku velkého množství filmů zaměřujících se právě na stinné stránky jejího života), právě kvůli tak často medializovaným problémům současných hvězd. Lisa Tsaliki, Christo Fragonikolopoulos a Asteris Huliaras mj. ve své práci *The Challenge of Transnational Celebrity Activism: Changing the World* zmiňují změny v diváckém vnímání, tedy, že „dnešní obecnstvo si je vědomo uměle vytvořeného hvězdného obrazu a vytvářené publicity, ve srovnání s obecnstvem první poloviny 20. století, které bylo těmito texty zaplavováno méně.“⁷⁹

Miranda Banks, profesorka na univerzitě Emerson College, vztahuje popularitu a obraz Monroe k soudobé společnosti takto: „Nebyla postavami, které hrála. Byla neuvěřitelně nádherná, přiměla vás, aby vás přitahovala a přitom nebyla na piedestalu. Nebyla nepřátelská, byla hravá, neměla pocit, že by měla být zbožňována. Její emocionální problémy se začaly objevovat v době, kdy se jimi národ začal zaobírat. Ukázala své emoce více než bylo zvykem a to byl důvod, proč ji lidé zbožňovali. Její problémy s duševním zdravím promlouvaly ke generaci, která se zajímala o duševní zdraví – což u jiných hvězd nevidíme. Byla jinou ikonou pro jinou generaci, pro lidi, kteří byli citliví a kteří chtěli bojovat.“⁸⁰

⁷⁷ Její pravé jméno bylo Norma Jeane, film ji uvádí jako Normu Jean.

⁷⁸ BODNÁROVÁ, Adriána, *Strategies of the Classical and Contemporary Motion Picture Industry and Their Influence on Film Stars*. Brno: 2013. Masaryk University Faculty of Arts. Department of English and American Studies, English Language and Literature, s. 46, 48.

⁷⁹ TSALIKI, Liza; FRAGONIKOLOPOUS, Christo; HULIARAS, Asteris (ed.) *“The Challenge of Transnational Celebrity Activism: Changing the World?”* Bristol: Intellect Ltd., 2011, ISBN 9781841503493, Introduction s. 10.

⁸⁰ FREYDKIN, Donna. Why Marilyn Monroe remains a 'Hot' topic. *USA TODAY* [online]. 27 May 2015 [cit. 2019-03-02]. Dostupné z: <https://eu.usatoday.com/story/life/tv/2015/05/27/lifetime-marilyn-monroe-michelle-williams-kelli-garner/27804139/>.

Marilyn Monroe pod vedením filmového studia vytvořila na počátku své kariéry obraz sexy naivní koketující blondýnky, který ji vynesl na vrchol. Tento obraz ale zároveň zabránil, v průběhu její kariéry, aby byla brána vážně a dostávala více charakterové role. Určitý zlom nastal, když si založila vlastní produkční společnost Marilyn Monroe Production, která jí však přinesla stejné role naivních blondýnek jako dosud i když více propracovanějších ve filmech *Zastávka v Kansasu*⁸¹ a *Princ a tanečnice*. K tomuto obrazu Monroe jako sexsymbolu se přidal obraz Monroe jako zlomené a osamělé ženy s těžkým dětstvím a začátkem kariéry, k čemuž nepomohlo ani odhalení jejích nahých fotek nebo medializace rozvodu s Joem DiMaggiem. V druhé části své kariéry byla také čím dál tím více spojována s alkoholem a drogami. Další proměna obrazu nastala v šedesátých letech s filmem *Mustangové*⁸² i s jejím nedokončeným filmem *Něco musí prasknout*,⁸³ kde vidíme posun jejího herectví. Budu tedy vycházet z obrazu Monroe jako naivního sexsymbolu a zároveň Monroe jako utrápené herečky, která je lapena v tomto obrazu a která má problémy v soukromí.

⁸¹ *Zastávka v Kansasu* [Bus Stop]. Režie Joshua LOGAN. USA, 1956.

⁸² *Mustangové* [The Misfits]. Režie John HUSTON. USA, 1961.

⁸³ *Něco musí prasknout* [Something's Got to Give]. Režie George CUKOR. USA, 1962.

4. Blondýnka

4.1 Film

4.1.1. Propagace, recenze a kritiky

Film *Blondýnka* (oficiálně produkován jako minisérie, ale uváděn jako film) byl natočen pro televizní stanici CBS v roce 2001 režisérkou Joyce Chopra, podle scénáře Joyce Eliason a stejnojmenného románu Joyce Carol Oates vydaného v roce 1999. Přestože předlohou je román, tedy fikční dílo, propagace filmu vytváří dojem, že se jedná o životopisné drama vycházející z reality života Monroe. Na jednom z DVD přebalů se např. uvádí: „Představte si, že by Marilyn Monroe mohla povědět svá tajemství...dnes se to stane.“

Oficiální propagační text z DVD přebalu popisuje film takto: Film založený na bestselleru Joyce Carol Oates přináší svádívý portrét Marilyn Monroe, podmanivé hvězdy, která se stala americkým sexsymbolem. *Blondýnka* mapuje Marilynin rychlý vzestup i pád, od traumat v dětství, bouřlivých manželství s Joem DiMaggiem a Arthurem Millerem až po touhu po bezpečí a lásce. Byla předpovězena k tomu, stát se legendou, ale také odsouzena k manipulaci ze strany hollywoodského průmyslu, ke strachu ze selhání, závislosti na drogách a špatné volbě milenců. Ve skvělém hereckém obsazení v čele s Poppy Montgomery jako Monroe dále hrají Ann-Margret, Kirstie Alley, Patricia Richardson, Patrick Dempsey a Griffin Dunne.

Trailer⁸⁴ k filmu uvádí Monroe jako hvězdu, která vládla zábavnímu průmyslu před Britney (Spears) a Madonnou. Voice-over hned na počátku říká, že Monroe byla skandální. Nejdříve vidíme makrodetaily částí tváře Monroe/Poppy Montgomery – oči a nalíčené rty, následuje záběr na Monroe, která jde po schodech, ten je zmrazen a na něj jsou naskládány fotky Monroe v ikonických růžových šatech z taneční scény „*Diamonds Are the Girl's Best Friends*.“⁸⁵ Následuje krátký záběr na Monroe ve stejných šatech v obklopení fanoušků. Poté vidíme soukromý obraz Monroe ve svetru, která říká divákům, že to byl její osud a že byla prezidentovou sexuální hračkou. Do toho je zakomponována scéna šéfa studia, který na ni křičí, že kvůli její morálce bude hollywoodská komise požadovat zrušení její smlouvy. K tomuto obrazu sexsymbolu se jako kontrast přidávají fotky Monroe v černém roláku zakrývající si tvář. Po nich následuje záběr na její pozadí v bílých šatech a komentář jednoho z jejích milenců Eddyho G.,⁸⁶ který říká přímo do kamery, že „měla božské tělo, ale že nevěděla, jak s ním zacházet a stejně tak to nevěděl nikdo jiný.“ Trailer končí záběrem, ve kterém Monroe líbá dva milence. Celý trailer je zaměřen především na Monroe jako na sexsymbol, na její sexuální život (milostné scény jsou střídány s fotkami Monroe v prádle v sexy pózách) a jako kontrast k tomu přidává části jejího soukromého života. Tady vidíme téma dvojího života, které je pro moje analýzy stěžejní a se kterým pracují všechny mnou vybrané filmy. Obraz Monroe má tedy dvě tváře, tu soukromou reprezentovanou Normou Jeane a veřejnou, což je Marilyn Monroe.

⁸⁴ *April 2001- Promo for 'Blonde', Marilyn Monroe TV Movie* [online]. [cit. 2019-04-01]. Dostupné z: <https://www.youtube.com/watch?v=ZtfE7FygHgQ>.

⁸⁵ *Páni radši blondýnky* [Gentlemen Prefer Blondes]. Režie Howard HAWKS. USA, 1953.

⁸⁶ Hraje Jensen Ackles.

Film začíná záběrem na dospělou Marilyn Monroe ležící na pláži. Poté se v retrospektivě vrací do jejího dětství. Do těchto scén vstupují jejich aktéři včetně samotné Monroe, kteří sedí v místnosti a přímo do kamery popisují své pocity a komentují příběh divákům, jako by se jim svěřovali s tajemstvím. První část útržkovitě sleduje dětství Normy Jeane, včetně problémů s matkou, pobytu v sirotčinci a odchodu k náhradní rodině. Zde je Norma Jeane zobrazena už jako šestnáctiletá a poměrně rychle dochází ke sňatku s Buckym. Krátké zobrazení manželství končí, když je Norma Jeane objevena v továrně fotografem a stává se z ní hvězda obálek časopisů. Pomocí fotografa získává svého agenta i první studiové role. Druhá část je zaměřena především na její soukromý život, milenecké vztahy a psychické problémy. Podle *Entertainment Weekly* hraje Poppy Montgomery skvěle, její Monroe „není ani upejpavá ani hloupá, narozdíl od filmu, který má takových momentů několik.“ Kromě výkonu Montgomery, která dodává filmu potřebný ráz, film podle *EW* nepřináší nic, co by už diváci v četných zpracováních o Monroe nevěděli.⁸⁷ *Variety* uvádí, že strhující výkon Montgomery zachycuje Monroe z více úhlů. „Norma je inteligentní, zmatená, citlivá i přitažlivá. Očividně je lapena ve svém profesionálním životě a v obraze naivní blondýnky. V soukromém životě je nejdříve zatažena do nefungujícího vztahu ve třech a poté se zamiluje do každého atraktivního muže, který ji, byť jen na moment, bere vážně... Zobrazení Monroe prostřednictvím Montgomery je však zábavné a její zachycení hlasu Monroe fascinující.“⁸⁸ *NYTimes* upozorňuje, že se štáb snažil o vizuální podobu s Monroe a dodává, že sice ve velké míře spoléhá na knižní předlohu, odbočuje od ní ale v momentě zobrazení smrti Monroe – o její smrti se dozvídáme pouze prostřednictvím titulků, které píšou, že „Monroe zemřela ve věku třiceti šesti let za tajemných okolností.“⁸⁹ Podle *NYMag* „Montgomery vytváří dvě stránky Monroe, které ovšem známe – oslnivou a omámenou, opuštěné dítě a couru, dítě – ženu a dítě – děvku, chichotání a hysterii.“ Také poukazuje na dva přístupy filmu k jejímu příběhu na „psychoanalytickou část, která je vyprávěna chronologicky a policejní výslech, tedy svěřování se postav přímo na kameru.“⁹⁰

Propagace filmu vykresluje Monroe především jako sexuální hračku a sexsymbol, klade důraz na zobrazení jejího milostného života a částečně poukazuje na kontrast mezi jejím veřejným a soukromým obrazem. Ohlasy médií především poukazují na kontrast mezi Monroe a Normou Jeane. Film sleduje strukturu románu a Chopra poukazuje na to, že tento fakt, především zobrazení Monroe v mileneckém vztahu s dvěma muži naráz, jim dovolil zobrazit Monroe, která „chtěla fungující vztahy a být mladá.“⁹¹

⁸⁷ TUCKER, Ken. *Blonde* [online]. 11. 5. 2001 [cit. 2019-04-01]. Dostupné z: <https://ew.com/article/2001/05/11/blonde-3/>.

⁸⁸ OXMAN, Steven. *Blonde* [online]. 8. 5. 2001 [cit. 2019-04-07]. Dostupné z: <https://variety.com/2001/tv/reviews/blonde-1200468468/>.

⁸⁹ NICHOLS, Peter M. *COVER STORY; Inventing Marilyn, But Not From Scratch* [online]. 13. 5. 2001 [cit. 2019-04-07]. Dostupné z: <https://www.nytimes.com/2001/05/13/tv/cover-story-inventing-marilyn-but-not-from-scratch.html>; „Marilyn Monroe died at the age of 36 under mysterious circumstances. She was never a mother.“

⁹⁰ LEONARD, John. *Dream Girl* [online]. [cit. 2019-04-07]. Dostupné z: <http://nymag.com/nymetro/arts/tv/reviews/4672/>.

⁹¹ NICHOLS, Peter M. *COVER STORY; Inventing Marilyn, But Not From Scratch* [online]. 13. 5. 2001 [cit. 2019-04-07]. Dostupné z: <https://www.nytimes.com/2001/05/13/tv/cover-story-inventing-marilyn-but-not-from-scratch.html>.

4.2. Obraz Monroe ve filmu

Film pracuje především s dvěma tvářemi Marilyn Monroe – jednou uměle vytvořenou veřejnou a druhou soukromou – Normou Jeane. Je nutné si uvědomit, že něco jako soukromá tvář Marilyn Monroe neexistuje, protože je známá pouze ta veřejná i přesto na tom propagace a film stojí. Ke dvěma tvářím Monroe odkazuje komentář Monroe (v soukromém životě, kdy je tedy Normou Jeane), když ukazuje své fotky své matce – „Vím, že to nevypadá jako já, ale oni říkají, že Marilyn je velmi fotogenická“ nebo scéna, kdy je na pláži se svým třetím manželem a říká mu, že už nikdy nechce být ona (Monroe). Důraz na dvě tváře Monroe vidíme i v jedné z finálních scén filmu, kdy je líčena na plac a detailně jsou zabírány její líčené rty, uměle nasazované řasy a piha, kterou vytvoří její maskér se slovy: „A je to Marilyn.“ Kontrast mezi Normou Jeane a Monroe přímo na kameru předestírá jeden z jejích milenců a to slovy: „Neviděl jsem v ní atrakci, děvku, vtip jménem Marilyn Monroe, ale tu dychtivou, mladou, nadějnou dívku, Normu Jeane.“⁹²

Monroe jako sexsymbol ve filmu nevidíme (s výjimkou scény na premiéře filmu, kdy sebevědomě pózuje divákům a vtipně odpovídá na otázky novináře), v masce Monroe je to pořád nejistá Norma Jeane s chichotáním, uhýbavými pohledy, nervózně si mnoucí ruce. To je patrné např. při první návštěvě u šéfa studia, kdy vejde do jeho kanceláře pomalým krokem, zvýrazňujícím její křivky, následně ale na podpatcích špatně došlápne a začne se nervózně chichotat nebo když se při vysvětlování kalendáře se svými nahými fotkami šéfům studia nervózně směje ve snaze odlehčit situaci. Dále když ji na natáčení přijdou navštívit její milenci a ona spolu s nimi vrhá svůdné pohledy do zrcadla a vzápětí se začne chichotat nad poznámkou jednoho z nich nebo když na prvním rande se svým druhým manželem, oblečena do třpytivých šatů s dokonalým make-upem se na židli hrbí, nervózně si hraje s rukama, chvílemi koktá a chichotá se. Také ve scéně na premiéře filmu nebo při rozhovorech s novináři v Londýně, kdy působí jako hvězda, opět se ale nervózně uchichtne. Při poslední scéně, kdy jde na jeviště zpívat píseň prezidentovi, dojde pomalu k mikrofonu, sebevědomě nechá spadnout na zem kožich, který ji zahaluje, rozverně cvrkně do mikrofonu, rozhlédne se po publiku a nervózně se do mikrofonu zasměje. Vždy vidíme na okamžik svůdný pohled, pohyb nebo gesto, které je vzápětí vystřídáno chichotáním nebo nejistým úsměvem. Chvilku vidíme vytvořený obraz Marilyn Monroe jako sexsymbolu, který je ale následně narušen chováním Normy Jeane, která se za obrazem Monroe skrývá.

Film začíná záběrem z ptačí perspektivy na ležící Monroe v červených šatech uprostřed opuštěné pláže. Červené šaty mohou odkazovat na statut sexsymbolu, to, že je na pláži jediná, může být dokladem její osamělosti. Kamera se přibližuje, až vidíme její pootevřené rty a zavřené oči. Poté navazují flashbaky do jejího dětství. Druhá část filmu (obě části tvoří chronologický děj, film je pouze z časových důvodů rozdělen na dvě části, z čehož v první části vidíme především její dětství a přerod na Monroe, zatímco druhá část je zaměřena na období vrcholu Monroe jako sexsymbolu) začíná zpěvem Monroe „*I Wanna Be Loved by You.*“ Píseň podtrhuje hlavní linii celého filmu, tedy zoufalou touhu Monroe být milována a zároveň její opuštěnost. Její touha je hned v první scéně druhé části, kdy přijíždí

⁹² *Blondýnka* [Blonde]. Režie Joyce CHOPRA. USA/Austrálie/Kanada, 2001, část 2. – 00:17:35.

domů z večírku a najde svého milence v posteli s jiným mužem a ženou, roztržena. K podkreslení zoufalství ji vidíme, jak si bere prášky na uklidnění. Tato scéna upomíná na jiné, kdy ji opouští její první manžel a ona bere do ruky nůž nebo když se dozví o smrti svého agenta a přemýšlí nad pořezením se, v zoufalství má tedy tendence k sebepoškození. Dalším aspektem, který pracuje s dualitou je tedy motiv opuštěnosti a popularity.

Film je vytvořen na principu chronologického vyprávění příběhu, který je střídán s výstupy akterů, kteří mluví přímo do kamery na diváka a situaci komentují nebo doplňují. Představitelé, včetně Monroe, sedí v obyčejné místnosti, jako by byli na psychoterapii a svěřovali se divákům. Obraz Monroe tedy není utvářen jen prostřednictvím postavy Monroe, ale i skrze promluvy jejích blízkých.

Normu Jeane v podání Poppy Montgomery poprvé vidíme jako šestnáctiletou v domě svých pěstounů. Už zde je důraz kladen na její přitažlivost, když si ji prohlíží její pěstoun a když její pěstounská matka říká divákům, že si žena musí dávat pozor na někoho jako je Norma Jeane. V následující scéně vidíme Norminy herecké ambice a první nepovedené pokusy o získání role ve školní hře, kdy není schopna zapamatovat si text. Film pracuje i s částí obrazu Monroe jako naivní blondýnky, už Norma Jeane vyznívá naivně, když věří všemu, co jí kdo řekne (např. její herecký učitel).

Vztah Normy Jeane k obrazu sexsymbolu vidíme při scénách, kdy si ji její první manžel chce fotit v sexy prádle, ale jí se to nelíbí, „protože to není ona.“⁹³ Později při focení v ateliéru pro veřejný kalendář, ale pózuje v sexy pozicích a vytváří obraz Monroe. Znamená to tedy, že v soukromí odmítá hraní role sexsymbolu, ale na veřejnosti si to svým způsobem užívá. Normu Jeane jako Marilyn Monroe s blond vlasy a v sexy bílých šatech vidíme poprvé, když jde sebevědomě, s hlavou vztyčenou, pomalou chůzí zdůrazňující její postavu za hvězdotu mužů, do filmového studia.

Film tedy především staví na statusu Monroe jako sexsymbolu, na její sexualitě, fyzičnosti a jejích vztazích s muži, kteří ji ovlivňují, využívají nebo nad ní mají moc. Ať už se jedná o její milence, jejího otce, kterého nikdy nepoznala nebo o muže ve studiu, kteří kontrolují její kariéru. Např. svou první filmovou roli (i další) získá sexem s šéfem studia/režisérem – Monroe to poté komentuje na kameru tak, že musela být prodána, aby byla žádoucí a milována, že to nebyla ona, ale její osud, kterému nešlo odolat. Ve scéně, kdy vysvětluje skandál s nahými fotkami před muži z filmového studia, je jejich moc a celkově moc mužů nad její postavou podtržena jednotlivými detailními záběry na obličej těchto mužů a následně přiznáním ředitele divákům, že ji nemohl vyhodit, protože „nemohli vytvořit další hloupou blondýnku, která by jim za tak málo peněz tolik vydělávala.“⁹⁴ Dále je to scéna na zahradním večírku, kdy Monroe bez váhání chytí jeden z přátel šéfa studia za zadek a ostatní mají otevřené sexuální náarážky. K podtržení jejího milostného života a aférek jeden z jejích milenců na kameru říká, že „ačkoli byla největším sexsymbolem 20. století, nebyla v sexu vůbec dobrá a nevěděla, stejně tak jako

⁹³ *Blondýnka* [Blonde]. Režie Joyce CHOPRA. USA/Austrálie/Kanada, 2001, část 1, 0:52:05.

⁹⁴ *Blondýnka* [Blonde]. Režie Joyce CHOPRA. USA/Austrálie/Kanada, 2001, část 2, 0:14:35.

nikdo, jak s obrazem, který vytvořila, pracovat.“⁹⁵ Další důkaz moci nad Monroe přichází prostřednictvím jejího manžela, když ji říká „tvůj manžel říká, že s filmem skončíš, tak skončíš“⁹⁶ a dává ji facku. Její další manžel spisovatel, do kamery říká divákům, že „měl moc, tu moc přepsat její příběh a zachránit ji před filmovým průmyslem“⁹⁷ (tedy ovlivňovat ji). Toto postavení Monroe ve společnosti mužů může odkazovat k dobovému kontextu padesátých let, kdy hlavní slovo ve společnosti měli muži, ke statusu Monroe jako naivky, se kterou se dá manipulovat nebo k její touze být milovaná a chtěná. Toto čtení potvrzuje i její komentář, že musela být prodána, aby byla milována.

Další stránkou Normy Jeane je její tendence lhát (např. svému učiteli vypráví smyšlený příběh o smrti své matky, neznámým ženám v parku lže, že dítě, které má v kočárku je její a že její manžel je ve válce), aby byla litována. Lži rostou při vytvoření obrazu Marilyn Monroe, tedy veřejného, umělého obrazu, obrazu, za kterým se schovává Norma Jeane. Ten vznikne, když si změní jméno na Marilyn Monroe. Zpět opět vidíme souvislost s tématem dvou tváří.

Film přináší i pohled na její psychické problémy, poprvé je vidíme ve scéně, kdy se v noci probouzí a budí svého milence s tím, že slyší hlasy, na což on odpovídá, že jsou pouze v její hlavě. Podobná scéna přichází, když bydlí na venkově se svým třetím manželem a v noci ho probudí s tím, že ve sklepě slyší plakat miminko. To později říká i šéfu studia, když mu vysvětluje, proč na schodech upadla a potratila. Hlasy jsou spojeny s její matkou, která je zavřena na psychiatrii a kterou Monroe chodí navštěvovat. Poté se dovídáme, že její matka trpí paranoidní schizofrenií, nemocí, která je dědičná. Ve scéně, kdy tuto informaci doktor sděluje Monroe, opět vidíme Monroe pod tlakem informací lhát (když mluví o svém otci, říká, že zemřel během války, přitom ho nezná). Její psychická nestabilita je zvýrazněna scénou v Londýně, kdy bez důvodu hystericky říká, že ji všichni ve štábu (na natáčení filmu *Princ a tanečnice*) nenávidí a štítí se jí, bez make-upu se slzami v očích a křičící si lehá na postel hotelového pokoje, choulí se do klubíčka a říká svému muži, ať ji nechá umřít, že to je přece to, co chce. Když si na postel v reakci na její chování lehne její muž, nálada Monroe se v okamžiku mění a ona ho začne líbat.

⁹⁵ *Blondýnka* [Blonde]. Režie Joyce CHOPRA. USA/Austrálie/Kanada, 2001, část 2, 00:22:20.

⁹⁶ *Blondýnka* [Blonde]. Režie Joyce CHOPRA. USA/Austrálie/Kanada, 2001, část 2, 00:49:43.

⁹⁷ *Blondýnka* [Blonde]. Režie Joyce CHOPRA. USA/Austrálie/Kanada, 2001, část 2, 00:58:19.

4.3. Deikonizace, stylizace, reinterpretace obrazu Monroe

Režisérka Joyce Chopra říká, že na ztvárnění Monroe australskou herečkou Poppy Montgomery ji uchvátilo to, že se Montgomery nesnažila o imitaci a tím podle režisérky dosáhla toho, že z Monroe „vytvořila žijící a dýchající postavu.“⁹⁸ Montgomery dle svých slov Monroe zbožňovala už od dětství, její „biografii přečetla už ve 12 letech a stěny svého pokoje měla polepené jejími plakáty.“⁹⁹ Montgomery přiznala, že zvláště těžké pro ni byly taneční scény, protože netancuje ani nezpívá. Také dodává, že k dosažení bělosti kůže Monroe musela být pokryta těžkými vrstvami make-upu a když se viděla poprvé v zrcadle, zděsila se.¹⁰⁰ „Marilyn byla téměř jinou osobou, Norma Jeane byla svá, zranitelná, křehká ale s ambicemi a musela jsem přepnout, aby se stala Monroe.“¹⁰¹ Dodává, že jí pomohlo sledovat změny vizáže před zrcadlem. Peter Nichols z *NY Times* upozorňuje na to, že „Montgomery je pihatou rusovláskou, která se musela změnit na bledou blondýnku s bezchybnou tváří.“¹⁰² Při své reinterpretaci se tedy Montgomery zaměřuje především na realistickou vizuální podobu s Monroe, kterou zobrazuje v průběhu dvaceti let, takže dochází k poměrně výrazné vizuální proměně.

Montgomery se zaměřuje především na vyjádření soukromého obrazu Monroe. Výrazným prvkem, který do postavy Monroe vnáší, je nejistý úsměv a chichotání, které působí až naivně a dětinsky a v kontrastu se sexsymbolem Monroe. Dalším jejím typickým znakem v roli Monroe je koktání a rychlá mluva v situacích, kdy se bojí, že ji lidé kolem ní opustí, kdy se omlouvá nebo se snaží vyjádřit svůj názor před větší skupinou lidí (např. už při první zkoušce školní hry, při natáčení nebo při zkoušce ve studiu s hereckým koučem Lee Strasbergem).

Montgomery i celý film jako základ pro vytvoření postavy Monroe využívají jejího obrazu sexsymbolu – navazují tedy na Dyerův obraz Monroe a zároveň se od něho odklánějí tím, že se svůdnost Monroe i její sexualita se v některých scénách nezdá být přirozená (na čemž staví analýza Dyera), ale vynucená. Při soukromém focení v prádle pro jejího muže se necítí ve své kůži, ve vyzývavých šatech s blond vlasy a dokonalým make-upem před šéfem studia klopýtne a obraz sexy ženy zničí chichotáním. Při návštěvě jednoho z vlivných mužů studia je sice oblečena do svůdných šatů, ale v obličeji je velmi nejistá.

Většina scén z období, kdy se z Normy Jeane stane Monroe je založena na sexuálním podtextu. Film se zaměřuje především na milostný život hlavní představitelky a na muže v jejím životě (šéfy ve filmovém průmyslu, její milence, chybějící postavu otce). K senzačnosti přidává problémy s drogami a vnitřní

⁹⁸JOHNSON, Tricia. *Poppy Montgomery as Marilyn Monroe in 'Blonde': The Australian newcomer exudes 'Blonde' ambition as Marilyn Monroe* [online]. 11. 5. 2001 [cit. 2019-04-01]. Dostupné z: <https://ew.com/article/2001/05/11/poppy-montgomery-marilyn-monroe-blonde/>.

⁹⁹ Tamtéž.

¹⁰⁰ PECK, Michael. *Poppy Montgomery as Marilyn Monroe in 'Blonde'* [online]. 15. 1. 2001 [cit. 2019-04-01]. Dostupné z: <https://www.tvguide.com/news/poppy-montgomerys-blonde-40544/>

¹⁰¹ NICHOLS, Peter M. *COVER STORY; Inventing Marilyn, But Not From Scratch* [online]. 13. 5. 2001 [cit. 2019-04-07]. Dostupné z: <https://www.nytimes.com/2001/05/13/tv/cover-story-inventing-marilyn-but-not-from-scratch.html>.

¹⁰² Tamtéž.

nestabilitu herečky (pokusy o sebevraždu). Zároveň, ale v každé scéně, kdy je Monroe představena jako svůdnice, vidíme její soukromý obraz – tedy Normu Jeane (právě prostřednictvím gest, mimiky, nejistého úsměvu nebo chichotání). Nejbližší k obrazu Monroe jako sexsymbolu má Montgomery v taneční scéně „*Diamonds Are the Girl's Best Friends*,“ pravděpodobně proto, že jen zpívá a tančí. Tento obraz je ale okamžitě narušen, když po skončení čísla vidíme detail tváře Monroe, která působí utahaně a nešťastně. Film tedy výrazně pracuje s dvěma tvářemi Monroe – sebevědomé a svůdné (při hraní jejích filmových postav, ve scéně, kdy jde na premiéru a užívá si zájmu fanoušků, při taneční scéně) versus utrápené ženy, která se bojí, že ji všichni opustí. Tuto její tvář zachycuje např. scéna, kdy musí odejít z domu a vdát se a v zoufalství nabízí všechny možné alternativy, aby mohla zůstat. Akcent dvou tváří je mnohdy zvýrazněn pohledem Normy Jeane do zrcadla (vidíme tedy její výraz v zrcadle přes její rameno) např. ve scéně, kdy ji její agent oznamuje, že získala roli (poté, co se vyspala s vlivným mužem od filmu), vidíme v zrcadle její unavenou tvář bez make-upu, která odkazuje k soukromému obrazu Normy Jeane. Zatímco v jedné z finálních scén, kdy je líčena pro představení pro prezidenta v odraze zrcadla vidíme její nalíčenou tvář, která odkazuje k veřejnému obrazu Monroe.

Film nám tedy přináší dva obrazy Monroe, přičemž soukromý obraz (Norma Jeane) narušuje obraz veřejný (Monroe). Film se opírá především o milostné vztahy Monroe a navazuje tedy na její obraz sexsymbolu.

5. Můj týden s Marilyn

5. 1. Film

5. 1.1. Propagace, recenze a kritiky

Životopisné drama *Můj týden s Marilyn* bylo natočeno v roce 2011 režisérem Simonem Curtisem v produkci BBC films. Scénář Adriana Hodgese vycházel z memoárové knihy Colina Clarka *Můj týden s Marilyn*.¹⁰³

Propagace si nezakládá na senzačnosti a odhalení tajemství. Trailer¹⁰⁴ připomíná divákům, že se jedná o pravdivý příběh a idylický týden z času, který Monroe strávila v Anglii na natáčení filmu *Princ a tanečnice* v roce 1956. Trailer za podpory klavírní hudby začíná veřejným obrazem Monroe, tu vidíme vystupovat z letadla a vtipkovat s novináři. Dále vidíme Colina přijít k Monroe do šatny, kde ji vidí nenalíčenou před zrcadlem. Následně vidíme hravou Monroe, která si užívá volnosti, tu však vzápětí nahrazuje plačící a rozcuchaná Monroe na schodech, doplněná komentářem Laurence Oliviera, že Monroe přesně ví, co dělá a komentářem Monroe, že vše, co lidé vidí je Marilyn Monroe. Poté je Monroe zobrazena jako sexsymbol, tančící a zpívající na stříbrném plátně a poslední záběr na ni je, když se ptá Colina „Mám být ona? Marilyn?“ a za swingové hudby tančí před publikem hradu Windsor. Trailer neslibuje šokující objevení ani zvraty, pouze uvádí, že film je založen na pravdivém příběhu.

Oficiální anotace filmu hlásá, že „je začátek léta roku 1956 a třiatvacetiletý Colin Clark, který zrovna vyšel z Oxfordu, se rozhodne, že jeho životní cesta povede do filmového průmyslu. Začne pracovat jako třetí asistent režie na natáčení filmu *Princ a tanečnice* se slavným Sirem Laurencem Olivierem a Marilyn Monroe, která zrovna prožívá líbánky se svým mužem, dramatikem Arthurem Millerem. Po čtyřiceti letech vydal své deníkové zápisky pod názvem *Princ, tanečnice a já*. V knize však jeden týden chyběl. Tento týden se stal náplní knihy, která vyšla o několik let později a nesla titul *Můj týden s Marilyn* a toto je příběh oněch sedmi dní. Když Arthur Miller opustil Anglii, vyklidil tím pole Colinovi, který ukázal Marilyn některé radosti britského života. Byl to idylický týden, kdy Monroe doprovázel a snažil se jí ochránit před hordou jejich hollywoodských nohsledů a také před tlakem, který na ní vyvíjela její práce.“¹⁰⁵

¹⁰³ První kniha Colina Clarka skládající se z jeho deníkových zápisků o natáčení *Prince a tanečnice* vyšla v roce 1995 s názvem *Princ, tanečnice a já*. Druhá „doplňující“ kniha (k natáčení filmu) o jeho intimní vztahu s Monroe pod názvem *Můj týden s Marilyn* vyšla až v roce 2000. Jak píše ve svém dopise Peteru Pitt-Millwardovi z listopadu 1956, který je přiložen v knize, že když potkal Marilyn byl absolutně okouzlen, tak, že přestal na týden psát svůj deník. V dopise ve zkratce shrnuje „svůj týden s Marilyn“ a dodává, že jej snad někdy dopíše v deníkovém záznamu, tak jak by měl být. - CLARK, Colin, *My Week with Marilyn*, London, HarperCollins Publishers, 2001, ISBN: 0006531792, s. 381-387.

¹⁰⁴ *My Week With Marilyn - Trailer* [online]. [cit. 2019-03-15]. Dostupné z: https://www.youtube.com/watch?v=KNab_iaZ6BY.

¹⁰⁵ *Můj týden s Marilyn: My Week With Marilyn. HBO.cz* [online]. [cit. 2019-03-15]. Dostupné z: https://www.hbo.cz/movie/muj-tyden-s-marilyn_577080.

Narace se, jak už jsem předestřela výše, zaměřuje pouze na týden v životě Monroe v roce 1956. Film obsahuje náhled do její filmové kariéry, je však především pohledem do jejího soukromí. Děj postupuje chronologicky s voice-overem hlavního vypravěče Colina Clarka, který tímto způsobem vzpomíná na své mládí. Film je otevřen i uzavřen Colinovým pohledem na tanec a zpěv Monroe na plátně (scény jsou vytvořené bez předlohy, slouží výlučně k ohraničení filmu, nemají nic společného s natáčením *Prince a tanečnice*).

Recenze, kritiky a ohlasy ve většině případů kladně hodnotí výkon Williams, některé ale vytýkají ne příliš přesvědčivý scénář a práci režiséra. Podle *Variety*, je *Můj týden s Marilyn* v čele s Michelle Williams fantastickým úspěchem („film patří Williams“¹⁰⁶). Zároveň dodává, že film balancuje mezi komedií a předzvěstí tragédie. Scénář záměrně vytváří kontrast mezi Anglií a Hollywoodem.¹⁰⁷ Britský týdeník *The Sentinel* označuje film za poklonu samotné tvorbě filmu a zároveň ženě, která „na scéně zářila, ale měla skryté demony.“¹⁰⁸ Williams si dle recenze plně zaslouží nominaci na Oscara, dále chválí herectví Redmayna i Branagha a krásné zhmotnění éry padesátých let.¹⁰⁹ Podle *Vogue* Williams dokázala bravurně zachytit obě stránky Monroe – sexsymbol i její zranitelnost. Film „odvážně nabízí neocenitelný pohled do života jedné z nejzáhadnějších hvězd historie.“¹¹⁰ Kostýmy a dialogy dodávají filmu na autenticitě.¹¹¹ *The Guardian* chválí skvělé zobrazení propasti mezi Monroe a Olivierem. Monroe ztvárněná Williams je dětská, naivní, našťavaná i bojácná.¹¹² *The Telegraph UK*, označuje výkon Williams za fascinující, Williams „šikovně zobrazuje napětí mezi okatou Marilyn a zdrcenou ženou za ní.“¹¹³ Recenze *New York Times* s titulkem *Okouzující bohyně sexu, která touží po tom být lidskou bytostí*, recenzuje výkon Williams jako dobrý, ale kritizuje její nepodobnost s Monroe, především po tělesné stránce. Scénáři je vytýkáno přebrání klišé o Monroe z knihy Clarka, místo vytvoření jejího obrazu z lepších knih o ní. Snaha proměnit idol na lidskou bytost je zničena Curtisovým rozhodnutím zobrazovat Monroe v jejích nejtypičtějším polohách – tančící, zpívající, nahou.¹¹⁴ *HollywoodReporter* pokládá výkon Williams za takový, který jde nad pomyslnou hranici zosobnění, sblíží nás s hollywoodskou ikonou a činí film zábavným. Vyzdvihuje pečlivě napsaný scénář, dobrý výkon Redmayna i Williams, která

¹⁰⁶ SCHEIB, Ronnie. *My Week With Marilyn*, *Variety*; Oct 17-Oct 23, 2011; 424, 10; Screen Studies Collection s. 21.

¹⁰⁷ Tamtéž.

¹⁰⁸ *Marilyn steals hearts and minds: My Week With Marilyn* (15) Drama/comedy/ romance, *The Sentinel*; Stoke-on-Trent (UK) [Stoke-on-Trent (UK)]25 Nov 2011: 32.

¹⁰⁹ Tamtéž.

¹¹⁰ VOGUE. *My Week With Marilyn* [online]. 9. 11. 2011 [cit. 2019-03-19]. Dostupné z: <https://www.vogue.co.uk/article/my-week-with-marilyn-film-review>.

¹¹¹ Tamtéž.

¹¹² BRADSHAW, Peter. *My Week With Marilyn – review* [online]. 24. 11. 2011 [cit. 2019-03-20]. Dostupné z: <https://www.theguardian.com/film/2011/nov/24/my-week-with-marilyn-review>.

¹¹³ COLLIN, Robbie. *My Week With Marilyn – review* [online]. 25. 11. 2011 [cit. 2019-03-20].

Dostupné z: <https://www.telegraph.co.uk/culture/film/filmreviews/8913721/My-Week-With-Marilyn-review.html>.

¹¹⁴ DARGIS, Manohla. *Glamorous Sex Goddess, Longing to Be Human* [online]. 22. 11. 2011 [cit. 2019-03-20]. Dostupné z: <https://www.nytimes.com/2011/11/23/movies/my-week-with-marilyn-with-michelle-williams-review.html>.

zvládla ztvárnit obě stránky Monroe – sexy bohyni a ztracenou dívku.¹¹⁵ *Rolling Stone* upozorňuje, že nikdo sice nedokáže zachytit neobyčejnou krásu Monroe, Williams ale odhodlaně ukazuje vnitřní nejistoty Monroe na vrcholu její kariéry a daň, kterou musela zaplatit, aby film *Princ a tanečnice* vypadal tak jak vypadá.¹¹⁶ Web *SensesofCinema* připomíná, že Curtis vytváří Monroe jako klišé „na jedné straně jako bohyni, která se stala člověkem s kultem bezmezná a platonické adorace Monroe, který je ve filmu prezentován pomocí postavy Colina, na straně druhé ji zobrazuje jako bezmocnou a infantilní trosku.“¹¹⁷ Obraz Monroe už tedy bez těchto dvou protipólů zdá se, nemůže existovat a *SensesofCinema* upozorňuje na to, že to je přesně to, co činí její stále živý. Curtis ve filmu stylizuje Monroe spíše do role bezbranného dítěte než dospělé ženy.¹¹⁸

5. 1. 2. Natáčení

Film si zakládá na pečlivém obsazení, Marilyn Monroe ztvárnila Michelle Williams, Colina Clarka hraje Eddie Redmayne, v dalších rolích můžeme vidět např. Judi Dench (Dame Sybil), Emmu Watson (šatnářka Lucy), Kennetha Branagha (Sir Laurence Olivier), Dominica Coopera (fotograf Milton Green) nebo Tobyho Jonese (Arthur Jacobs). Natáčelo se především na místech, kde Monroe opravdu byla a kde se film *Princ a tanečnice* natáčel, např. v domě Parkside House ve vesnici Englefield Green, kde Marilyn bydlela při svém pobytu v Anglii,¹¹⁹ ve studií Pinewood, kde měla Williams starou šatnu Monroe, na Elton College nebo na hradě Windsor.¹²⁰ Jak říká britský režisér Simon Curtis, „tohle je film z Colinova úhlu pohledu. Mohlo by se vytvořit několik dalších filmů z úhlu pohledu např. Arthura Millera a dalších, ale naše hlavní zdroje byly film *Princ a tanečnice* a kniha Colina Clarka.“¹²¹ Jednou z nejdůležitějších věcí pro něj bylo obsazení. Jak říká, Michelle Williams pro něj byla jasnou volbou, nejen kvůli její herecké kariéře, ale i proto, že se přirozeně dokáže vcítit do psychologie svých postav.¹²²

¹¹⁵RONNEY, David. *My Week With Marilyn: Film Review* [online]. 2011 [cit. 2019-03-20]. Dostupné z: <https://www.nytimes.com/2011/11/23/movies/my-week-with-marilyn-with-michelle-williams-review.html>.

¹¹⁶TRAVERS, Peter. *My Week with Marilyn* [online]. 21. 11. 2011 [cit. 2019-04-01]. Dostupné z: <https://www.rollingstone.com/movies/movie-reviews/my-week-with-marilyn-103938/>.

¹¹⁷PINES, Sarah. *Gazes of Evasion: Simon Curtis' My Week with Marilyn* [online]. září 2013 [cit. 2019-04-01]. Dostupné z: <http://sensesofcinema.com/2013/feature-articles/gazes-of-evasion-simon-curtiss-my-week-with-marilyn/>.

¹¹⁸Tamtéž.

¹¹⁹KURUTZ, Steven. *At Home With Marilyn in England* [online]. 16. 11. 2011 [cit. 2019-03-15]. Dostupné z: <https://www.nytimes.com/2011/11/17/garden/my-week-with-marilyn-in-her-english-home.html>.

¹²⁰ROBERSON, Joe. *Zimbio Exclusive Interview - 'My Week With Marilyn' Director Simon Curtis* [online]. 23. 11. 2011 [cit. 2019-03-15]. Dostupné z: <http://www.zimbio.com/Michelle+Williams/articles/scEXFaVaS5/Zimbio+Exclusive+Interview+My+Week+Marilyn>.

¹²¹ROBERTS, Sheila. *Director Simon Curtis MY WEEK WITH MARILYN Interview* [online]. 21. 11. 2011 [cit. 2019-03-15]. Dostupné z: <http://collider.com/simon-curtis-my-week-with-marilyn-interview/>.

¹²²SMITH, Nigel M. *My Week With Marilyn" Director Simon Curtis On Michelle Williams' Transformation and Weinstein's Hype Machine: Interview: "My Week With Marilyn" Director Simon Curtis* [online]. 22. 11. 2011 [cit. 2019-03-15]. Dostupné z:

Scénárista Adrian Hodges říká, že čerpal z obou deníků Colina Clarka. Detaily a intimnější scény pochází z druhého deníku s názvem *Můj týden s Marilyn*.¹²³ Zároveň dodává, že v zobrazení Monroe chtěli být fér k samotné herečce, že chtěli při vytváření scénáře i filmu ukázat, že nebyla pouhou ikonou, ale i skutečným člověkem.¹²⁴ *Můj týden s Marilyn* má být pokusem vyvážit bilanci všech filmů a knih, které z jejího života udělaly business a dát jí zpátky malou část jejího opravdového života.

5.1. 3. Michelle Williams (Marilyn Monroe)

Herečka Michelle Williams se narodila 9. 9. 1980 v Montaně, USA. K hraní se dostala prostřednictvím divadel, svůj filmový debut odehrála v roce 1994 ve filmu *Lassie* (rež. Daniel Petrie). V osmnácti letech zazářila v seriálu *Dawsonův svět* (rež. Joshua Jackson, Bethany Rooney a další, 1998-2003), který odstartoval její úspěšnou kariéru. Proslavila se především svými rolemi ve filmech *Zkrocená hora* (2005, rež. Ang Lee) a *Blue Valentine* (2010, rež. Derek Cianfrance). Před natáčením *Mého týdne s Marilyn* byla tedy již známou a uznávanou herečkou, měla již vytvořený svůj herecký obraz a byla v povědomí diváků. Williams uvádí, že vytvoření postavy Monroe bylo složité, protože v podstatě musela zahrát tři osoby - sexsymbol Marilyn Monroe, Monroe v soukromí a postavu Elsie z filmu *Princ a tanečnice*.¹²⁵

Williams tvrdí, že Monroe měla specifické držení těla a hlasový projev na veřejnosti a ve svých filmech, jako součást obrazu, který si vytvořila, za tím vším však stály roky práce a trénování. Nicméně nevíme, jak mluvila v soukromí, jak chodila v soukromí, takže tohle vše „jsem si musela vymyslet, představit si, jak by mohla mluvit, jak by mohla chodit atd.“¹²⁶ „Co mám ráda na tomto filmu je, že je to pohádka, je radost se na to dívat, ale není to biografie. Marilyn je v tomto případě jen postavou v příběhu někoho jiného a Colin není spolehlivý vypravěč, jeho vyprávění musí být trochu přizdobené, aby měl na Marilyn takový efekt. Ale z realistického pohledu, potkala mnoho lidí a měla mnoho románků, takže nemůžu říct, zda na ni měl Colin takový vliv.“¹²⁷ Dodává, že měla k Monroe pouto už od dětství, kdy měla na zdi vylepený její plakát a samotnou roli Monroe brala jako

<https://www.indiewire.com/2011/11/my-week-with-marilyn-director-simon-curtis-on-michelle-williams-transformation-and-weinsteins-hype-machine-50978/>.

¹²³CLARK, Colin, *My Week with Marilyn*, London, HarperCollins Publishers, 2001, ISBN: 0006531792, s. 389.

¹²⁴ Tamtéž, s. 396.

¹²⁵ SETOODEH, Ramin. *MICHELLE WILLIAMS ON MY WEEK WITH MARILYN MONROE* [online]. 30. 10. 2011 [cit. 2019-04-19]. Dostupné z: <https://www.newsweek.com/michelle-williams-my-week-marilyn-monroe-68071>.

¹²⁶ *My Week With Marilyn: Michelle Williams Interview Part 1* [online]. 15. 11. 2011 [cit. 2019-04-20]. Dostupné z: <https://www.youtube.com/watch?v=UqPnmX8p6NI,0:50-2:18>.

¹²⁷ LAWRENCE, Will. *Michelle Williams: I was born to play Marilyn: Michelle Williams talks to Will Lawrence about taking on the role of a movie icon in 'My Week With Marilyn'*. [online]. 10.11.2011 [cit. 2019-03-15]. Dostupné z:

<https://www.telegraph.co.uk/culture/film/starsandstories/8882175/Michelle-Williams-I-was-born-to-play-Marilyn.html>.

výzvu.¹²⁸ „Ve filmu je cítit, že Monroe během natáčení neví o všem, co se děje, na chodbách se šeptá a jsou vidět uhýbavé pohledy. Všude vládne podezření, protože Marilyn v sobě měla obrovský talent i obrovskou zranitelnost. To ji dělalo neskutečně přitažlivou, ale i zranitelnou. Byla velmi nervózním člověkem.“¹²⁹ Za svou roli Williams získala cenu *Boston Society of Film Critics* (2011) a *Zlatý Glóbus* (2012) za nejlepší herečku. Byla nominována na *Oscara* (2012) za nejlepší herecký výkon v hlavní ženské roli, kterého však nakonec nezískala.¹³⁰

Williams se snažila veřejný obraz Monroe interpretovat co nejrealističtěji, na základě studia různých zdrojů. Ať už se to týkalo fyzického vzhledu (platinově blond účes, make-up, kostýmy), gest, pohybu nebo nápodoby jejího hlasu. Co se týká soukromé tváře Monroe, musela si obraz dotvořit – zaměřila se tedy na gestiku a mimiku, kterými její soukromý obraz doplňuje, jedná se především o přemýšlivý výraz v očích a práci s rukama. Dále soukromý obraz doplnila o hravost a až dětskou rozvernost.

¹²⁸ Tamtéž.

¹²⁹ LAWRENCE, Will, There's still something about MARILYN: Working with Olivier was a nightmare for Monroe. Michelle Williams and Kenneth Branagh have had a ball re-creating them for an Oscar-tipped film, finds Will Lawrence, Sunday Times; London, Nov. 6, 2011, ISSN: 09561382, s. 4.

¹³⁰ *My Week With Marilyn: Awards* [online]. [cit. 2019-03-15]. Dostupné z: <https://www.imdb.com/title/tt1655420/awards>.

5. 2. Obraz Monroe ve filmu

Film začíná scénou, ve které vidíme Monroe na parketu zpívat a tancovat. Celek začíná pohledem na zpívající Monroe, která stojí skoro ve středu záběru na temném jevišti a je osvětlena horním bílým světlem. Kamera se k ní přibližuje a ona pomalými gesty začíná tancovat. Je zobrazena jako typická Monroe – třpytivé přiléhavé šaty s vysokým rozparkem zdůrazňující její křivky, blond upravené vlasy a make-up. K hornímu světlu se přidává čelní světlo, které odhaluje hudební skupinu hrající za ní. V polocelku se záběr najednou mění, jedno horní bílé světlo se mění na čtyři barevná horní světla, k Monroe na scénu přicházejí dva tanečníci, píseň se zrychluje a Monroe z původní statické pózy začíná tancovat. Její křivky jsou zdůrazněny detailním záběrem na postavu zezadu a následným polodetailem na postavu zepředu. V tom okamžiku zjišťujeme, že Monroe je na filmovém plátně a my vidíme diváky v kině, kteří ji sledují. Píseň pokračuje, Monroe je zobrazena v celku s dvěma tanečníky, střídá se pohled na Monroe zezadu i zepředu přičemž v obou dominují její křivky a gesta. Monroe je ve scéně zobrazena jako sexsymbol, který je všeobecně znám. Scéna končí detailním záběrem na obličej Monroe, která mrká na diváky.

Touto scénou nás film uvádí do veřejného obrazu, který Monroe vytvořila. Obraz sexsymbolu pokračuje ve scéně, kdy Marilyn vystupuje z letadla v Londýně a je v obklopení novinářů. Při výstupu letadla je ve společnosti svého manžela oblečena do modrých pouzdrových šatů, bílého pláště, v rukou nese květiny a na obličejí má černé brýle, které ji dodávají na tajemnosti. Celkový kostým je kopií oblečení, které měla Monroe při příletu v roce 1956.¹³¹ Její příchod je doplněn instrumentální až epickou hudbou a detailem Monroe scházející ze schodů. Když prochází davem fotografů je záběr na ni zpomalen, což umocňuje její hvězdnou auru v kontrastu s překřikujícím se davem okolo ní. Následuje scéna v místnosti, kde Monroe poprvé slyšíme mluvit, sedí v křesle mezi Arthurem Millerem a Laurencem Olivierem. Kamera klade důraz na romantické doteky mezi Millerem a Monroe s detailem na jejich snubní prstýnky, což odkazuje k harmonii, která se v průběhu filmu vytrácí (totéž vidíme ve scéně kdy je pár focen před jejich dočasným domem s detaily na jejich tváře, scéna je ukončena zmrazením záběru v černobílou fotku obličejí Monroe). Monroe je snímána v polodetailu především zepředu. S tím jsou však míchány záběry černobílé, které jsou točeny za rameny fotografů, vidíme tedy pohled z davu, který nám společně se zvukem snímání staré kamery vytváří dojem archivních záběrů, které odkazují k historii, k faktu, že se toto setkání opravdu odehrálo. Stejný princip je využit při focení Monroe (záběr je zmrazen jako když vzniká fotka a zároveň přechází z barvy do černobílé). V detailu na obličej Monroe při odpovědích na otázky vidíme jemnou mimiku a přemýšlivé pohledy. Tiskovka končí mrknutím Monroe.

První soukromější obraz Monroe dostáváme v momentě, kdy jde Colin do její šatny, aby ji upozornil, že jde pozdě na první čtení (což je další část obrazu Monroe - její pozdní příchody). V šatně vidíme Monroe pohledem přes rameno její herecké koučky Pauly Strasberg. Monroe je zachycena sedící před zrcadlem v černém roláku a nenalíčená, což tvoří kontrast oproti sexsymbolu, který jsme viděli doposud. Rolák zároveň může odkazovat k jejím nejistotám a uzavřenosti.

¹³¹ Viz. Seznam obrázků - obrázek č. 1 a 2.

Zrcadlo odkazuje ke dvěma tvářím, které měla a které Williams ve filmu ztvárňuje. Nejistotu Monroe ve scéně vyjadřuje Williams částečným schováním tváře za ruku. V následující scéně v polocelku maskuje svou nejistotu šátkem na hlavě a černými brýlemi. Gesta Williams tvoří ve filmu i v jejím celkovém pojetí Monroe důležité místo, protože právě jimi se nejvíce vyjadřuje (především pohyby rukou a mimika).

Kombinaci sexsymbolu a nejisté herečky Williams přináší v momentě, kdy je Monroe poprvé v kostýmu (v bílých dlouhých šatech, stejně jako při natáčení v roce 1956, ovšem už s parukou světle hnědých vlasů) a přichází do zákulisí natáčení. Všichni jsou ohromeni její krásou, údiv ale vzápětí přerušen, když Monroe se zděšeným výrazem a slovy „já to nezvládnou“¹³² odbíhá do šatny. První záběr na Monroe při natáčení je zpomaleným detailem na její obličej, při scéně s ostatními herci je zobrazena v polocelku a polodetailu, se kterými se mísí detaily na její obličej ve chvílích, kdy je nejistá nebo si nepamatuje text (Williams zde detailně pracuje s obličejovou mimikou a krčí obočí). Na mimice je založen i její projev, podřadnější funkce slov pod gesty je doložena koktáním a tichou mluvou. Při další scéně, kdy vyběhne z placu je usazena do křesla, kde ji její koučka uklidňuje. Ke zvýraznění jejího stavu je zobrazena ve tmě pouze s pruhem světla, pocházejícím pravděpodobně z okna a dopadajícím na její obličej, zároveň se k ní kamera přibližuje a navozuje pocit soukromí mezi divákem a Monroe. V kontrastu s touto scénou je jeden z následujících detailních záběrů, kdy Marilyn (v plném světle) začne na Oliviera, který jí řekne „ať je jen sexy,“¹³³ křičet. Do té doby byla zobrazena jako klidná a nejistá. Nejistou Monroe vidíme i při scéně, kdy ve studiovém kině společně se svým manželem sleduje natočené scény k filmu, které většinou kazí. Při sledování se drží Millera, jako by potřebovala oporu, a když jí řekne, že jim to nandala téměř s úctou se na něho dívá.

K veřejnému obrazu Monroe se vracíme ve chvíli, kdy jde ve společnosti svého manžela a dalších nakupovat a lidé na ulici ji začnou poznávat. Nesmělými úsměvy si užívá jejich pozornosti do té chvíle, než ji dav doslova přimáčkne na výlohu jednoho z obchodů. Zde je použit detail jejího zděšeného obličejě skoro až natisknutého na skle snímaný z interiéru obchodu.

Obraz Monroe jako herečky na natáčení je součástí jejího soukromého obrazu. Soukromý obraz mimo filmové studio poprvé vidíme, když Colin v noci narazí na Marilyn v jejím domě. Za tesklivé instrumentální hudby, která potrhuje její stav, záběr snímá od paty až k hlavě Monroe v pološeru. Je přitisknutá ke zdi s rozčuchanými vlasy a se slzami v očích, zabalená jen do prostěradla.¹³⁴ Vidíme tedy nejistou Monroe, což je podtrženo i její nenalíčenou tváří. Stejný princip funguje i ve scéně, kdy zalarmovaný Colin vlez do pokoje Marilyn oknem. Ta nahá spí v posteli a po probuzení je pod vlivem prášků, takže naivně mluví jako dítě. Monroe je opět v pološeru, svícení tedy hraje roli při odlišení dvou tváří Monroe. Tuto část obrazu kombinuje Williams s obrazem sexsymbolu např. v části,

¹³² *Můj týden s Marilyn* [My Week with Marilyn]. Režie Simon CURTIS. USA/Velká Británie, 2011, 00:20:45.

¹³³ *Můj týden s Marilyn* [My Week with Marilyn]. Režie Simon CURTIS. USA/Velká Británie, 2011. 0:35:40.

¹³⁴ Tento motiv upomíná na smrt skutečné Monroe, která byla údajně nalezena nahá pod prostěradlem.

kdy pozve Colina do svého domu, kde ho za zvuku svižnější hudby vítá v černých koktejlových šatech.

Při zásadních otázkách, které pokládá, je snímána čelně s přirozeným svícením. Hravost vyjádřenou nadšeným smíchem, vypísknutím i spontánností vidíme u Monroe např. ve scéně, kdy je schovaná na zadním sedadle auta, vyskočí zpod deky a bere Colina na dobrodružný den mimo studio se slovy „tohle je auto na útěku.“¹³⁵ Uvolněnou atmosféru podkreslují písně Nata Kinga Colea „*You Stepped Out of a Dream*“ a závěr dne je ohraničen jeho písní „*The Autumn Leaves*.“ Tento obraz uvolněné dívky „na útěku,“ pobíhající v parku a smějící se, je proložen záběrem na Monroe na hradě Windsor, kdy se před davem obdivovatelů se slovy „Mám být ona?“ mění na sexsymbol. Najednou začne hrát swingová hudba a Monroe začne pózovat a tančit. Když den končí, vidíme Monroe jedoucí v autě, snímanou přes sklo tak, že se přes její obličej míhají stromy a lehce nasvícenou. Celá sekvence tedy opět odkazuje ke dvěma tvářím Monroe, k té hravé, kterou jsme viděli v průběhu dne i k té utrápené, kterou vidíme na konci dne při odjezdu domů a která je opět v pološeru. Odkaz na dvě tváře Monroe získáváme i ve scéně, kdy se Colin dostane v noci do jejího pokoje a ona v polospánku říká, že „jakmile si všichni uvědomí, že nejsem „ona“ (myšleno sexsymbol Monroe) utečou.“¹³⁶

Závěrečnou a zároveň ohraničující scénou filmu je opět zobrazení Monroe zpívající na plátně. Oproti úvodní písni, která se nesla ve svižném tempu, jde v tomto případě o píseň pomalou. Scéna začíná detailem z profilu na Monroe u mikrofonu. Dalším záběrem je polocelek, kdy vidíme opuštěné pódium s konstrukcemi světel a Monroe stojící na jedné straně. Následuje detail jejího obličej. Opět je zde zobrazena čelně i zezadu, stojící v kuželu barevného světla. Scénu doplňují titulky promítané přes Monroe, o tom, co se dělo s hlavními představiteli po dokončení filmu. V posledním záběru zakončeném zatmívačkou vidíme profil Monroe v pološeru (celou scénu je Monroe svícena čelně – tedy jako sexsymbol, zatímco v posledním záběru je opět zobrazena v pološeru – odkaz na její druhou, soukromou tvář). Při závěrečných titulcích jsou zobrazeny fotky Williams kopírující známé fotky Monroe jako ikony, což podtrhuje snahu filmu o co nejvěrnější vizuální podobu se skutečnou Monroe.

¹³⁵ *Můj týden s Marilyn* [My Week with Marilyn]. Režie Simon CURTIS. USA/Velká Británie, 2011, 0:56:42.

¹³⁶ *Můj týden s Marilyn* [My Week with Marilyn]. Režie Simon CURTIS. USA/Velká Británie, 2011. 1:12:17-1:12:25.

5. 3. Deikonizace, stylizace, reinterpretace obrazu Monroe

Marilyn očima Colina nejprve vidíme jako sexsymbol a koketu na filmovém plátně. Když se Colin s Monroe setká osobně vidíme ji jako nejistou a nervózní herečku, která se na natáčení necítí sebevědomě, zapomíná texty a působí značně naivně. Neodkáže zahrát jedinou scénu bez vysvětlení i té nejjednodušší situace a bez porady s Paulou Strasberg. Tato herečka na place hrající roli Elsie je součástí soukromého obrazu Monroe. což je nový aspekt v komparaci s filmem *Blondýnka*.

Obraz Monroe jako na jedné straně sexsymbolu a na druhé jako křehké herečky s problémy je veřejně znám. Ve filmu je zobrazena i jako člověk, který má – ve většině případů – negativní vliv na své kolegy a milující lidi, ať už je to štáb filmu, Milton Greene, její manžel Arthur Miller i sám Colin, kterému zlomí srdce a využívá jeho lásky.

Williams ve filmu tedy zobrazila dvě tváře Monroe: sexsymbol (s perfektním líčením, sebevědomím a svůdností) a Monroe v soukromí (na place i mimo studio). Soukromá stránka Monroe mimo studio je také rozdvojená. Na jedné straně vidíme Monroe v některých momentech až rozverně, uvolněně, užívající si života, např. když stráví den mimo studia s Colinem. Scény uvolněnosti jsou, ale ve většině případů rychle střídány scénami zobrazujícími Monroe jako nejistou či zoufalou např. scéna odjezdu do domu po dni stráveném s Colinem.

Tím, že Williams zobrazuje Monroe jen v určitém časovém úseku, a ne celý její život, jako ve filmech *Tajný život Marilyn Monroe* a *Blondýnka*, není nucena k výrazným stylistickým proměnám – kostýmy, změny účesů, celkovou vizuální proměnu Normy Jeane na Marilyn Monroe. Williams při své reinterpetaci především využívá nacvičených gest a pohybu a dbá na co největší podobnost s Monroe ať už vizuální, pohybovou nebo zvukovou.¹³⁷

Film nám tedy přináší obraz především soukromé stránky Monroe obohacené o detailnější zobrazení Monroe jako herečky na place. V rámci této soukromé stránky vidíme Monroe na jedné straně jako hravou ženu skoro až dítě a na straně druhé jako utrápenou nejistou herečku.

¹³⁷ SETOODEH, Ramin. *MICHELLE WILLIAMS ON MY WEEK WITH MARILYN MONROE* [online]. 30. 10. 2011 [cit. 2019-04-19]. Dostupné z: <https://www.newsweek.com/michelle-williams-my-week-marilyn-monroe-68071>.

6. Tajný život Marilyn Monroe

6. 1. Film

6. 1. 1. Propagace, recenze a kritiky

Tajný život Marilyn Monroe je dvojdílná televizní minisérie stanice Lifetime, která byla uvedena 30. a 31. května 2015. Režisérkou byla Laurie Collyer, autorem scénáře pak Stephan Kronish, který stojí mimo jiné i za scénářem seriálu *Kennedyové* (2011)¹³⁸. Do hlavních rolí byly obsazeny herečky Kelli Garner (Monroe),¹³⁹ Susan Sarandon (matka Monroe) a Emily Watson (Grace McKee). Předlohou se stala stejnojmenná kniha J. Randy Taraborrelliho z roku 2009. Randy J. Taraborrelli ve své knize slibuje čtenářům pravdu o Monroe, odhalení a zaměření se na části jejího života, které nebyly pečlivě zkoumány – dětství, Marilynina duševně nemocná matka i nemoc samotné herečky.¹⁴⁰

Trailer odkazuje k tomu, že film má odhalit nové, dosud neznámé skutečnosti o sexsymbolu padesátých let Marilyn Monroe.¹⁴¹ Začíná varováním matky Monroe, že lidé ve filmovém bussinessu ji zničí, vidíme záchvaty její matky, scénu na psychiatrii, kdy jí její matka říká, že si nepamatuje, že by Monroe byla její dcera. V traileru jsou zobrazeni oba manželé Monroe. Joe DiMaggio ji nejdříve ujišťuje o své lásce a poté ji bije a Arthur Miller ji na počátku traileru líbá na krk a poté u stolu ignoruje, tak, že to Monroe donutí hodit jeho talíř na zem. Dále vidíme Garner jako Monroe tancující při zkouškách a užívají prášky. Následně na ni její matka křičí, že je lhářka. Za titulků „Svět znal její jméno, ale nikdo neznal její tajemství“ jsou zobrazeny klíčové, šokující scény z filmu: utrápený pohled Monroe do zrcadla, Monroe snažící se dostat ze sevření pracovníků psychiatrické kliniky, Monroe zavřená na psychiatrii, Monroe zuřivě mlátící s telefonem, DiMaggio fackující Monroe. Váhu postavy matky Monroe ve filmu umocňuje její poslední slovo v rámci traileru, kdy říká Monroe: „Nemůžeš vinit nikoho jiného než sebe, Normo Jeane.“¹⁴²

Trailer nám tedy představuje dvě tváře Monroe – veřejně známý sexsymbol (podpořen pózováním Monroe před černým pozadím přímo na kameru, v rámci propagačních materiálů, ne jako součást filmu) a soukromou tvář herečky, která má být pro diváky tak přitažlivá. Tzn. její vztahy s muži, duševně nemocná matka, její příznaky náznaky duševní, výbuchy vzteku a konzumace alkoholu. Téma více tváří Monroe a mnohosti pohledů na ni, je zdůrazněno předposledním záběrem v traileru,

¹³⁸ Zde je také Monroe (Charlotte Sullivan) okrajově zobrazena ve dvou epizodách. A to v pozdní části svého života opět ve spojitosti s aférkou s Jackem Kennedym.

¹³⁹ Za roli Marilyn byla v roce 2015 nominována na cenu za Nejlepší herečku ve filmu nebo minisérii v rámci OFTA TV Awards.

¹⁴⁰ TARABORRELLI, J. Randy, *The Secret Life of Marilyn Monroe*, New York, Grand Central Publishing, 2009, ISBN13 (EAN): 9780446505413.

¹⁴¹ *Lifetime's "The Secret Life of Marilyn Monroe" Trailer 2015* [online]. 25. 4. 2015 [cit. 2019-04-06]. Dostupné z: <https://www.youtube.com/watch?v=dG8vHPxTU9g>.

¹⁴² Tamtéž.

ve kterém se Monroe v plisovaných zlatých šatech několikrát zmnožuje odrazy v zrcadlech.

Trailer je podkreslen písní Lany Del Rey „*Young and Beautiful*“, ve které se zpěvačka ptá, „Budeš mě pořád milovat až nebudu mladá a krásná?“ a sama si odpovídá: „vím, že ano.“ V kontextu traileru může být tato otázka směřována více směry – divákům, zda budou Monroe pořád milovat až o ní zjistí všechna tajemství, které film slibuje odhalit a až uvidí její druhou tvář? K manželovi Joe DiMaggiovi, který je nejdříve v traileru zobrazen jako milující manžel, poté ale Monroe bije. Otázku můžeme také vztáhnout k touze Monroe být milována, jak ve filmu několikrát zmiňuje a tematizovat kontrast krásné, mladé a svěží Normy Jeane, která přišla do filmového průmyslu plna nadějí a snů a unavené, na prášcích závislé hvězdy, které se hroučí všechny vztahy včetně toho s její matkou. Stejná píseň je použita v úvodu do druhé části minisérie.

„Minisérie deklaruje, že odkryje mnoho pečlivě střežených tajemství Monroe, tím největším má být její psychicky nemocná matka v podání Susan Sarandon a příznaky nemoci u herečky samotné.“¹⁴³ Rámcem vyprávění jsou sezení Monroe s terapeutem DeShieldsem (postavou, která v původní knižní předloze není) v roce 1962. Odtud se pomocí flashbacků vracíme do její minulosti. DeShields představuje divácký pohled na Monroe, v podstatě pokládá otázky za ně. Ospravedlnění postavy DeShieldse ve filmu, podává sama Monroe, když na jeho otázku, proč si vybrala jeho odpovídá slovy: „Nechci skončit jako moje matka.“¹⁴⁴

Oficiální synopse k filmu zní: „Dvoudílný film *Tajný život Marilyn Monroe* začíná portrétem mladé Normy Jeane Mortenson, která vyrůstá bez matky a svádí boj s osamělou existencí a nedostatkem lásky. Navzdory všem očekáváním, ale z Normy Jeane vyrostle vtipná, chytrá a ambiciózní žena, která se záhy od základů promění, aby se stala symbolem zlaté éry Hollywoodu. Užívá si slávy, ale uvnitř zůstává křehkou umělkyní, která zoufale hledá uznání a pocit bezpečí u mužů. Okolní svět nikdy doopravdy nespátří ani nepochopí skutečnou Marilyn, ženu tak odlišnou od masky, již nosí na veřejnosti... Marilyn nakonec nedokáže ovládnout své vnitřní demony a nápor duševní choroby, kterou zdědila po své matce Gladys - ženě, kterou miluje i nenávidí a jenž se zoufale snaží zachránit. Přestože Marilynino filmové studio oznámí světu, že je její matka mrtvá, Gladys zůstane důležitou a znepokojivou součástí Marilynina života, což se stane jedním z největších hereččiných tajemství. Zatímco se Monroe stará o matku, její posedlost prezidentem Johnem F. Kennedym ji dožene až na pomyslnou hranu a nakonec i do psychiatrické léčebny...“¹⁴⁵

¹⁴³ *Tajný život Marilyn Monroe*. HBO [online]. [cit. 2019-03-02]. Dostupné z: https://www.hbo.cz/movie/tajny-zivot-marilyn-monroe-dil-1_-81541.

¹⁴⁴ *Tajný život Marilyn Monroe* [The Secret Life of Marilyn Monroe]. Režie Laurie COLLYER. USA, 2015, 00:54.

¹⁴⁵ *Tajný život Marilyn Monroe*. HBO [online]. [cit. 2019-03-02]. Dostupné z: https://www.hbo.cz/movie/tajny-zivot-marilyn-monroe-dil-1_-81541.

Hlavní propagace filmu tedy stojí na odhalení mentální nemoci Marilyn Monroe, na zvýraznění jejího vztahu s matkou a na zobrazení dvou tváří Monroe – masky, jak je uvedeno v synopsi a ženy za touto maskou. Právě to představuje další propagační video,¹⁴⁶ které říká, že film *Tajný život Marilyn Monroe* je jiný právě zaměřením se na psychickou nemoc matky Monroe. Ve videu se mísí scény z traileru, filmu, scény z natáčení, propagační fotky a rozhovor s Garner. Také se setkáváme s přímou vizuální komparací Garner a Monroe. Garner jednak vidíme jako blondatou Monroe ve scénách z filmu a z taneční přípravy a poté jako herečku poskytující rozhovor na kameru, kde má vlastní světle hnědé vlasy. Vidíme tedy vizuální proměnu a snahu Garner o co nejvěrnější napodobení veřejného obrazu Monroe. Zobrazení dvou tváří Monroe ve filmu je podtrženo voice-overem ve videu, který říká, že „Marilynina okouzlující image byla v mnoha směrech lež“ a „bohužel zdědila nemoc své matky,¹⁴⁷ což je podpořeno záběrem na Monroe ve svěřací kazajce na psychiatrii.

Jako odpověď na tuto propagaci se recenze různí. Podle *Hollywood Reporteru* Garner dělá jen „celebrity-karaoke,“ málokdy se dostává do hloubky a dle recenze si „největší (nepřirodní) blondýnka zaslouží mnohem víc.“¹⁴⁸ *The Guardian* bere minisérii jako nadprůměrnou zábavnou oddechovku Lifetime s nepříliš věrohodným herectvím Garner, ale se skvělým herectvím Sarandon, s dobovou svěžestí a s výbornými kostýmy.¹⁴⁹ *NY Post* naopak vyzdvihuje překvapivě sebejistý a odvážný herecký výkon Garner a slušný pokus minisérie o vysvětlení, proč se Monroe nikdy necítila ve své kůži. *NY Post* také nabízí seznam hereček, které nejlépe ztvárnily Monroe – Garner je na druhém místě za Charlotte Sullivan (hrála Monroe v seriálu *Kennedyové*).¹⁵⁰ *Entertainment Weekly* zpochybňuje, zda jsou vůbec nějaká tajemství, která o Monroe nevíme, diskutuje o potřebě fiktivního terapeuta, když si Monroe (která vystupuje celkem sebevědomě při své sebereflexi) v podstatě sama odpovídá na otázky na které chce divák znát odpověď a dává si vlastní psychoanalýzu. Na druhé straně *EW* vyzdvihuje výkon Garner jako osvěžující a vytvářející z obrazu Monroe jako fantazie lidskou bytost. Také dodává, že sama Monroe si sama sebou nebyla jistá, a právě to se podařilo Garner zachytit.¹⁵¹

¹⁴⁶ Entertainment Tonight. *Lifetime Miniseries Reveals Mental Illness in Marilyn Monroe's Family* [online]. 7. 4. 2015 [cit. 2019-04-06]. Dostupné z: <https://www.youtube.com/watch?v=YtZyk1ruzxE>.

¹⁴⁷ Tamtéž.

¹⁴⁸ UHLICH, Keith. *The Secret Life of Marilyn Monroe: TV Review* [online]. 29.5.2015 [cit. 2019-03-02]. Dostupné z: <https://www.hollywoodreporter.com/review/secret-life-marilyn-monroe-tv-798766>.

¹⁴⁹ MOYLAN, Brian. *The Secret Life of Marilyn Monroe: A Lifetime biopic that's more bombshell than bomb* [online]. 31.5.2015 [cit. 2019-03-02]. Dostupné z: <https://www.theguardian.com/culture/2015/may/31/the-secret-life-of-marilyn-monroe-a-lifetime-biopic-thats-more-bombshell-than-bomb>.

¹⁵⁰ RORKE, Robert. New miniseries reveals "The Secret Life of Marilyn Monroe". *Nypost.com* [online]. 30. 5. 2015 [cit. 2019-03-02]. Dostupné z: <https://nypost.com/2015/05/30/new-miniseries-reveals-the-secret-life-of-marilyn-monroe/>.

¹⁵¹ MAERZ, Melissa. Lifetime's 'The Secret Life of Marilyn Monroe' is hardly revealing. *Ew.com* [online]. 28. 5. 2015 [cit. 2019-03-02]. Dostupné z: <https://ew.com/article/2015/05/28/secret-life-marilyn-monroe/>.

Variety vyzdvihuje výkon Garner, jinak ovšem film spíše kritizuje ve smyslu, že nepřináší nic, co by fanoušci nevěděli.¹⁵²

Server Biography vyzdvihuje zaměření se na důležité ženy v životě Monroe, místo na muže. Garner dle něho září při proměně Normy Jeane na Marilyn bez karikatury nebo imitace.¹⁵³ Podle recenze webu *Pop Matters* je Garner Normou Jeane, ale není schopna být Marilyn Monroe. Přesto překvapivě zvládá „nejupřímnější momenty života Monroe“¹⁵⁴ - což je pravděpodobně její sezení s terapeutem v roce 1962, kde obě tyto polohy kombinuje. Naopak nezvládá obraz Monroe jako svůdného sexsymbolu, např. při veřejné prezentaci na udílení filmových cen, při natáčení ikonické scény z filmu *Slaměný vdovec* nebo v tanečních scénách ve studiu k filmu *Páni radši Blondýnky*.¹⁵⁵ V mnoha ohlasech se opět objevuje motiv dvojí tváře, který je pojátkem všech mnou rozebíraných filmů.

¹⁵²LOWRY, Brian. TV Review: 'The Secret Life of Marilyn Monroe'. *Variety.com* [online]. 28. 5. 2015 [cit. 2019-03-02]. Dostupné z: <https://variety.com/2015/tv/reviews/the-secret-life-of-marilyn-monroe-miniseries-review-kelli-garner-susan-sarandon-lifetime-1201501978/>.

¹⁵³PHILLIPS, Tracy. The Secret Life of Marilyn Monroe' Reveals What Really Haunted Norma Jeane: Lifetime's latest biopic takes on the blonde bombshell's biggest battle: mental illness. *Biography.com*[online]. 28. 5. 2015 [cit. 2019-03-02]. Dostupné z: <https://www.biography.com/news/the-secret-life-of-marilyn-monroe-lifetime>.

¹⁵⁴KRUPA, Jessy. 'The Secret Life of Marilyn Monroe' Is Not as Salacious as It Sounds. *Popmatters.com*[online]. 14. 9. 2015 [cit. 2019-03-02]. Dostupné z: <https://www.popmatters.com/the-secret-life-of-marilyn-monroe-2495488964.html>.

¹⁵⁵ *Páni radši blondýnky* [Gentlemen Prefer Blondes]. Režie Howard HAWKS. USA, 1953.

6. 1. 2. Natáčení

Režisérka Laurie Collyer, říká, že největší výzvou natáčení byl čas. „Zvládnutí 220 stránek scénáře za 42 dní, herečka (Garner) prodělala 95 změn kostýmů, 7 paruk a propracovaného make-upu pro každou část a věk, který reprezentovala. Na place jsme měli dvě hodiny na každou proměnu a 1-3 hodiny pro make-up. Kvůli scénáři bylo také těžké zůstat dlouho u jednoho vzhledu, protože film sleduje celý její život.“¹⁵⁶ Důležitými prvky v proměně z Normy Jeane na Marilyn, potažmo v celém filmu se jsou tedy make-up, paruky a kostýmy.¹⁵⁷ Je tedy vidět, že byl kladen důraz na co nejvěrnější podobu Garner s Marilyn Monroe. Film zachycuje Marilyn po několik dekád jejího života na což by brán ohled i co se týče kamery a barevnosti jednotlivých etap¹⁵⁸ (Norma Jeane je zobrazena především v tmavých tónech ve spíše tmavším nevýrazném oblečení, Marilyn Monroe je oblečena spíše ve světlých pastelových odstínech a je využito většího svícení, které podtrhuje její blond mikádo).

6. 1. 3. Kelli Garner (Marilyn Monroe)

Americká herečka Kelli Garner¹⁵⁹ ve svém interview pro televizi Fox 11, LA, sdělila, že předtím než hrála Monroe o ní moc nevěděla a když dostala nabídku na roli, rozesmála se.¹⁶⁰ Garner tvrdí, že byla vyděšená z hraní Monroe a zároveň to brala jako výzvu.¹⁶¹ Sama si prošla vizuální proměnou role z holky od vedle na sexsymbol, což jí prý pomohlo více pochopit Marilyn (ztvárnila Monroe ve věku od šestnácti do třiceti šesti let).¹⁶² Při přípravě na roli „studovala několikahodinové

¹⁵⁶ Interview with Laurie Collyer: I directed a miniseries for Lifetime called *The Secret Life of Marilyn Monroe*. It is my biggest job to date. *Indie Activity* [online]. [cit. 2019-03-02]. Dostupné z: <http://www.indieactivity.com/interview-with-laurie-collyer/>.

¹⁵⁷ Minisérie byla nominována mj. na tři *Primetime Emmy Awards* (2015) v kategoriích Vynikající make-up, Vynikající účesy a Kamera na *Hollywood Make-up Artist and Hair Stylist Guild Awards* 2016 za Nejlepší make-up a Vlasový styling, Kelli Garner byla nominována na *OFTA Television Award* 2016 za Nejlepší herečku, Susan Sarandon byla nominována na *Screen Actors Guild Awards* 2016 v kategorii Mimořádný herecký výkon a režisérka Laurie Collyer na *DGA Award* 2016 za režii. - *The Secret Life of Marilyn Monroe: Awards*. *IMDb* [online]. [cit. 2019-03-02]. Dostupné z: <https://www.imdb.com/title/tt4067076/awards>.

¹⁵⁸ BARNES, Kevin, *Beneath the Surface*, in: *American Cinematographer - The International Journal of Film & Digital Production Techniques*; Jul 2015; 96, 7; Screen Studies Collection, s.26.

¹⁵⁹ Kelli Brianne Garner je americká herečka narozená v Bakersfield v Kalifornii, 11. 4. 1984. Byla objevena ve svých 14 letech a její filmový debut *Architecture of Reassurance* byl natočen o dva roky později (2000). Proslavila se postavou v seriálu *Pam Am*, zahrála si přes 25 rolí, například ve filmu *Letec* (2004), *Man of the House* (2005), v seriálech *My Generation* (2010) nebo *The Enemy Within* (2019). - Kelli Garner - Fast Facts. *TV Guide* [online]. [cit. 2019-03-02]. Dostupné z: <https://www.tvguide.com/celebrities/kelli-garner/bio/249774/>; Kelli Garner - Credits. *TV Guide* [online]. [cit. 2019-03-02]. Dostupné z: <https://www.tvguide.com/celebrities/kelli-garner/credits/249774/>; Kelli Garner - Filmography. *IMDb* [online]. [cit. 2019-03-02]. Dostupné z: https://www.imdb.com/name/nm0307726/?ref_=ttfc_fc_cl_t2.

¹⁶⁰ *Kelli Garner Dives Into 'The Secret Life Of Marilyn Monroe'* [online]. 27. 5. 2015 [cit. 2019-04-14]. Dostupné z: https://www.youtube.com/watch?v=_a7kbi3pH4k, 1:02-1:38.

¹⁶¹ *Kelli Garner on being 'terrified' at challenge of playing sexy Marilyn Monroe [Exclusive Video]* [online]. 27. 5. 2015 [cit. 2019-04-14]. Dostupné z: <https://www.youtube.com/watch?v=gwkZhjpAM1g> 0:15.

¹⁶² *Lifetime's "The Secret Life of Marilyn Monroe" Trailer 2015* [online]. 25. 4. 2015 [cit. 2019-04-06]. Dostupné z: <https://www.youtube.com/watch?v=dG8vHPxTU9g>, 3:45.

rozhovory, napodobovala specifický projev Monroe a velmi specifický postoj: vždy seděla s nohama u sebe a když byla nervózní, lehce vystrčila jazyk... nechtěla jsem z ní udělat karikaturu, byla velmi komunikativní prostřednictvím řeči těla, věděla, jak přitáhnout pozornost ke svým silným stránkám...Nedívala jsem se na žádné její zpracování, pouze na to s Michelle Williams, které je krásné.“¹⁶³

V rámci realistické přípravy na roli Marilyn Garner „sledovala všechny její filmy a tuny fotografií a k dosažení hlasu Marylin si zpívala u jejích písní.“¹⁶⁴ Vidíme zde tedy snahu o co nejvěrnější interpretaci obrazu, který si sama Monroe vytvořila a zároveň snahu zobrazit Monroe jako člověka s vnitřními démony, nespokojeností, nervozitou a strachy, tedy tu již zmíněnou druhou, soukromou tvář Monroe. Na kostýmy byl podle Garner „kladen velký důraz, celá zkušebna šatů byla polepena fotkami Monroe.“¹⁶⁵ Při interpretaci soukromého obrazu se Garner spoléhá především na gesta, postoje Monroe (sexy pózy zdůrazňující její křivky, i když jen sedí na gauči, pomalou chůzi, svůdné lezení po podlaze směrem k DeShieldsovi), na mluvu (soustředí se na její hlas) a na mimiku. K zobrazení Monroe při terapii ji prý pomohla vlastní zkušenost s terapií.¹⁶⁶

¹⁶³ FREYDKIN, Donna. Why Marilyn Monroe remains a 'Hot' topic. *USA TODAY* [online]. 27 May 2015 [cit. 2019-03-02]. Dostupné z: <https://eu.usatoday.com/story/life/tv/2015/05/27/lifetime-marilyn-monroe-michelle-williams-kelli-garner/27804139/>.

¹⁶⁴ Conversations with Kelli Garner of THE SECRET LIFE OF MARILYN MONROE. *Youtube* [online]. 21. 6. 2015 [cit. 2019-03-02]. Dostupné z: <https://www.youtube.com/watch?v=T47RuHZledM>, 4:14-6:35.

¹⁶⁵ CHAN, Stephanie. *Decked Out: Kelli Garner's Marilyn Monroe Moment: The actress, starring in Lifetime's miniseries 'The Secret Life of Marilyn Monroe,' tells Pret-a-Reporter how the late beauty icon influenced her style* [online]. 27. 5. 2015 [cit. 2019-04-07]. Dostupné z: <https://www.hollywoodreporter.com/news/decked-kelli-garners-marilyn-monroe-797977>.

¹⁶⁶ *I was apprehensive about Marilyn Monroe role: Kelli Garner* [online]. 2. 6. 2015 [cit. 2019-04-07]. Dostupné z: <https://indianexpress.com/article/entertainment/hollywood/i-was-apprehensive-about-marilyn-monroe-role-kelli-garner/>.

6. 2. Obraz Monroe ve filmu

Úvodní scéna filmu nás seznamuje se soukromým obrazem Monroe, když se v ložnici se svým maskérem připravuje na setkání s terapeutem Alanem DeShieldsem v roce 1962, pár hodin před svou smrtí. První záběry jsou makrodetaily jejích líčených rtů a očí. Vidíme tedy tvorbu obrazu sexsymbolu Monroe. To je doplněno coverem písně od Monroe „*I Wanna Be Loved by You.*“ Zde ji taky vidíme poprvé nervózní, když zazvoní terapeut a ona se děsí, že není připravena, vidíme snahu o dokonalost, když se učí zpaměti otázky, které si pro něho připravila a nerozhodnost, když si nemůže vybrat, co si vezme na sebe. Nakonec přijde o hodinu a půl později a před terapeutem se mění na sexsymbol. To je podtrženo snímáním zezadu, detailem na její pozadí a následně polodetailem zepředu, kdy stojí opřená o zeď v jednom z typických postojů Monroe s rukou nedbale za hlavou. Dostáváme tedy kontrast nejistoty a sebevědomí, kontrast soukromého obrazu s tím veřejným, který Garner hraje před DeShieldsem.

Tento obraz sexbomby se v průběhu terapie mění. Monroe je snímána především na gauči v nedbalých pózách, ale přesto s důrazem na její křivky, s cigaretou v ruce a později se skleničkou šampaňského, jak začíná být stále opilejší. Práce se světlem je vidět i ve scéně, vidíme osvětlenou Monroe stát u okna v levé části záběru, zatímco zbytek záběru je v pološeru, což upomíná na její svícení ve filmu jako hvězdy. Garner klade důraz i na pomalý pohyb po místnosti, který ještě více zdůrazňuje její křivky. S tím kontrastuje její frustrované pochodování po místnosti, když se s doktorem baví o svém posledním filmu a aférkách s Joem po jejich rozvodu. Další kontrast film vytváří mezi jejím intelektem (např. plánování rozvodu s Millerem, tak aby z toho byla celostátní senzace, přechytračením producenta Zanucka, aby dostala lepší role) a naivitou (např. když si myslela, že DiMaggio hraje fotbal a ne baseball), to jsou ovšem jen jediné narážky na typický obraz Monroe – naivní sexsymbol, za kterým se schovávala inteligence.¹⁶⁷

V zobrazení dětství Monroe film nepřináší žádné nové poznatky nebo pohledy. Návštěvy u její matky v sanatoriu, na kterých stojí část propagace filmu jako na něčem novém, jsou zobrazeny už ve filmu *Blonde* z roku 2001. Nepřináší nám tedy nic nového ani šokujícího, mohou být zajímavé jen tím, že je na ně film více zaměřen. Nový pohled na Monroe vidíme, když poprvé své matce zmiňuje hlasy, které slyší ve své hlavě. Scéna se odehrává na pláži, kde spolu odpočívají, když se k ní matka nastěhovala po propuštění ze sanatoria. Skoro totožnou scénu vidíme na konci filmu. Už se ale jedná o posmrtnou fantazijní scénu, ve které obě plánují budoucnost a jsou šťastné. Jedná se o jednu z mála scén, kdy si obě ženy rozumí, ve většině scén se matka Monroe chová chladně nebo ji napadá (např. před koncem první části, když se Monroe připravuje na udílení cen a její matka jí dá facku za to, že ji nechá odvést do léčebny). Podruhé je Monroe zobrazena, jak ve své hlavě slyší hlasy a trpí paranoiou při zkoušce se svojí hereckou koučkou.

¹⁶⁷ K tomu odkazují i její repliky: „Je potřeba být chytrou, abys mohla zahrát hloupou blondýnku-*Tajný život Marilyn Monroe* [The Secret Life of Marilyn Monroe]. Režie Laurie COLLYER. USA, 2015, 00:24 a „Všechny jsem přechytračila.“ - *Tajný život Marilyn Monroe* [The Secret Life of Marilyn Monroe]. Režie Laurie COLLYER. USA, 2015, část 2 – 00:59:25.

V záchvatu kontroluje, zda nikdo nestojí před domem a zhasíná všechna světla, aby ji nikdo nenašel.

Dále jsou to halucinace po potratu, kdy svého manžela upozorňuje ať nevzbudí miminko (které neexistuje) nebo paranoia, že ji někdo sleduje před odjezdem do New Yorku, se kterou se svěřuje matce (jediná scéna, kromě finální, kdy si s matkou rozumí).

Vztah Monroe a její matky je zobrazen jako chladný. S výjimkou scén, kdy u ní její matka bydlí se vídají jen v oficiálním prostředí psychiatrie, každá na jiném konci stolu a typické pro jejich konverzaci je minimum slov (především ze strany matky) a žádné doteky. V těchto scénách je vysoce zvýrazněna nemoc matky, jednak její uniformou sestry, která ji uklidňuje a dává jí pocit bezpečí, jednak gesty Sarandon (cukavé pohyby rukou, klepání si na čelo, teatrální rozmáchnutí se, otáčení se přes rameno, zda ji někdo nesleduje), mimikou (těkavým pohledem), i celkovým vzhledem (rozcuchané vlasy, šeptání, nesrozumitelné mumlání si atd.). Nemoc je pomocí uniformy zvýrazněná i v scéně, kdy se matka nastěhuje k Monroe a poté ve scéně, kdy se Monroe připravuje na předávání cen a matka vtrhne do místnosti ve špinavé uniformě zdravotní sestry, zběsile zatahuje závěsy a nesrozumitelně si mumlá. To kontrastuje se scénami na pláži, především s finální scénou, kdy jsou obě ženy zobrazeny bez psychických problémů, smějící se a objímající se. Pozitivní vztah je podtržen i výraznými barvami oblečení a celkovou barevností obrazu (scény na psychiatrii jsou převážně ve světlých tónech bílé a modré).

Důležitým atributem Monroe ve filmu je make-up. Vidíme ho na počátku filmu, kdy se připravuje na schůzku a důraz je na něj kladen i při zobrazení první proměny Normy Jeane na Monroe, kdy je ve studiu líčena svým maskérem. Důležitost je podtržena detaily na kosmetické pomůcky a makrodetaily na obličej Monroe při líčení. Celkový výsledek sledujeme přes rameno Monroe v zrcadle. Make-up má také klíčovou roli ve scéně, kdy si Marilyn zakrývá pohmožděniny, které jí způsobil její manžel. Opět se jí díváme přes rameno a v zrcadle vidíme její odraz. V průběhu první části minisérie vidíme vizuální proměnu Normy Jeane na Marilyn Monroe. Kostýmy se proměňují z nenápadných nevýrazných střihů až k sexy kombiné, ve kterém ji poprvé vidíme s platinově blond vlasy, z tmavě hnědých dlouhých vlasů přechází na platinově blond mikádo a make-up. Vizuální proměna je dokončena na konci první části minisérie, kdy je jako hvězda stříbrného plátna představena na udílení filmových cen. To je podpořeno zpomaleným záběrem na Monroe pózující fotografům. Druhá část minisérie začíná zobrazením Monroe při setkání s její druhým manželem, Joem DiMaggiem. V zaplněné restauraci Monroe v bílých pouzdrových šatech s blond vlasy strhuje pozornost. Nejprve ji vidíme v celku a poté, co dojde k Joeovi se záběr mění na polodetail. Monroe jako hvězda je dále ukázána při zpívání písně *Happy Birthday* prezidentu Kennedymu v jedné z posledních scén minisérie.

Narážka na statut Monroe jako sexuální bohyně a zároveň na kontrast mezi soukromým a veřejným obrazem (dvě tváře) je mj. zobrazení svatební noci s jejím prvním manželem, kdy od něho ve strachu ze sexu couvá. Další náražku vidíme ve scéně, kdy fotí nahé snímky – na nich vypadá jako sexsymbol, při focení je však zobrazena jako stydlivá a nervózní. Její souvislost se sexem je zmíněna i ve

scénách, kdy spí s vlivnými muži od filmu a tím dostává své první role a také narážkou, že nechce být jen sexuálním symbolem, ale umělkyní. Následně ale dodává, že

„pokud má být symbolem něčeho, ať je to sex.“¹⁶⁸ Další pohled na dvojí tvář herečky je zobrazen ve scéně, kde se úmyslně předává po hádce s Joem. V následující scéně je zobrazena sebevědomě při vyjednávání se Zanuckem. Argumentuje, že jeho film, ve kterém má hrát, na Broadwayi propadl, nechce dále hrát sexy role, a že má právo mluvit do filmu a schválit scénář, když její filmy vydělaly studiu 42 700 000 dolarů. Je přitom perfektně nalíčená, oblečená do výrazných šatů a v podpatcích.

Nový pohled na Monroe dostáváme, když je zavřena na psychiatrii, poté co je scénářem naznačeno její zvažování sebevraždy. Na izolaci na psychiatrii ji poprvé vidíme z chodby přes kulaté okénko ve dveřích, ve kterém se mění záběry na její postavu s makrodetaily na její obličej, když se dívá ven. Poté se s ní ocitáme uvnitř místnosti, kdy je zavřená ve svěrací kazajce, která jí neumožňuje větší pohyb, takže Garner spoléhá na svou mimiku a ve scéně sedí na zemi.

Jedna z finálních scén filmu je zobrazuje poslední chvíli Monroe před smrtí. Scénář se na rozdíl od knižní předlohy (která je bez závěru) přiklání k verzi neúmyslné sebevraždy (vzhledem k předchozím scénám, kde Monroe vidí budoucnost optimisticky a domlouvá si další schůzku s DeShieldsem). Tato scéna začíná záběrem spodní část těla Monroe, která drží v ruce flašku. Pomalá chůze a opírání se o stěnu naznačuje, že je opilá. V ložnici ji poté z čelního pohledu vidíme brát si prášky a následně se později v noci převalovat v posteli. Celá scéna je doplněna lehce dramatickou instrumentální hudbou. V posledním záběru vidíme záda a blondaté vlasy Monroe ležící na břichu na posteli, zahalené jen v povlečení, tedy v pozici, ve které byla skutečná Marilyn Monroe nalezena mrtvá. Monroe se přestává hýbat a kamera se k ní přibližuje. Na záběr promítačkou navazuje další (nejdříve rozostřený) záběr, který nás dostane do poslední scény filmu, kdy je Monroe se svou matkou na pláži. Rozostření i bílý přechod společně se zobrazením matky Monroe jako mladší, než ji opouštíme (vidíme ji už se šedivými vlasy, zatímco na pláži má vlasy opět zrzavé) nám evokuje fantazijní povahu této scény. To podporuje i rozostřený záběr na horizont, kterým scéna končí a následné titulky hlásající, že Monroe zemřela 5. srpna 1962.

¹⁶⁸ *Tajný život Marilyn Monroe* [The Secret Life of Marilyn Monroe]. Režie Laurie COLLYER. USA, 2015, část 1 - 00:21:38.

6.3. Deikonizace, stylizace, reinterpretace obrazu Monroe

Režisérka Laurie Collyer především chtěla, aby „film nebyl karikaturou člověka, kterým Monroe byla. Musela zde být mimika, zaměřili jsme se například na některé z jejích tiků. Ale nejvíce jsme chtěli, aby to (Garner) hrála zevnitř, aby se oprostila od imitace.“¹⁶⁹ Výsledný obraz, který Garner vytváří, v sobě kombinuje aspekty tělesné (pohyb, gesta), vizuální (vlasy, make-up, popř. tělesné vycpávky) a zvukové (hlas, zpěv). Garner zobrazuje Monroe v průběhu dvaceti let, je tedy nucena k výrazné vizuální proměně.

Obraz Monroe jako sexsymbolu, se kterým pracuje Dyer je minisérií obohacen o soukromý obraz herečky. Tento obraz je zaměřen na její problémy se zděděnou psychikou a vztah s nemocnou matkou. Monroe zde nemluví přímo na kameru, nesnaží se diváky o ničem přesvědčit, ale svěřuje se svému terapeutovi, který je jakýmsi zastoupením diváků. Spolu s vizuální proměnou Normy Jeane se mění i barevné ladění scén. Norma Jeane je zobrazena především ve tmavších tónech (kostým, vlasy, prostředí), zatímco Marilyn Monroe s blond vlasy před kamerou září a scény jsou také více prosvětlené. Barevně odlišně jsou také uchopeny scény s matkou, jak jsem uvedla výše.

¹⁶⁹FREYDKIN, Donna. Why Marilyn Monroe remains a 'Hot' topic. *USA TODAY* [online]. 27 May 2015 [cit. 2019-03-02]. Dostupné z: <https://eu.usatoday.com/story/life/tv/2015/05/27/lifetime-marilyn-monroe-michelle-williams-kelli-garner/27804139/>.

7. Komparace filmů *Blondýnka*, *Můj týden s Marilyn* a *Tajný život Marilyn Monroe*

Všechny mnou vybrané filmy mají společný hlavní motiv dvojí tváře/dvojího obrazu Monroe.¹⁷⁰ Veřejná tvář je spojena s obrazem Marilyn Monroe a soukromá tvář je zdůrazněna Normou Jeane. Každý film k tomuto tématu přistupuje jinak, vyzdvihuje a vytváří v něm vlastní hlavní linii. Filmy se zaměřují především na soukromou tvář, kterou prezentují jako pravou tvář Monroe. Ve filmu *Blondýnka* je téma dvojí tváře podtrženo důrazem na sexualitu a fyzičnost Monroe a na její vztahy s muži. Film *Můj týden s Marilyn* se zabývá pouze částí života Monroe a to při natáčení filmu *Princ a tanečnice* v roce 1956 v Anglii, nepodává nám tedy komplexní obraz Monroe, ale umožňuje nám nahlédnout na Monroe v době natáčení na vrcholu její kariéry jako na přepracovanou, nejistou a utrápenou herečku. Monroe tedy na jedné straně vidíme jako sexsymbol na plátně a na veřejnosti a na druhé straně jako nervózní herečku a ženu, skoro až dítě, která je až dětinsky naivní a hravá i ztrápená a pod vlivem prášků. Minisérie *Tajný život Marilyn Monroe* se stejně jako *Blondýnka* zaměřuje na celý život Monroe s důrazem na vztah s její psychicky nemocnou matkou a na psychické problémy, které se u samotné Monroe projeví. Zde dvojí tvář vidíme zkombinovanou ve scénách, kdy se Monroe svěřuje terapeutovi. Na jedné straně je zobrazena jako svůdnice (v nedbalých pózách, které zdůrazňují její křivky se sebevědomým pohledem), na straně druhé ji vidíme rozčilovat se, přecházet nervózně po místnosti i brečet. Veřejná tvář je prezentována při natáčení filmů, premiérách a kdykoli je Monroe na veřejnosti, soukromá tvář je podtržena dětstvím Normy Jeane a jejím přerodem v Marilyn Monroe a také životem Monroe mimo kamery.

Propagace všech filmů slibuje nový pohled na Monroe, šokující zjištění a odhalení tajemství. Propagace *Blondýnky* je zaměřena především na skandálnost Monroe a na její sexuální život. Film se také přiznaně odklání od reálného předobrazu a čerpá z románu Joyce Carol Oates. *Můj týden s Marilyn* i *Tajný život Marilyn Monroe* naopak vycházejí z biografických knih a pracují s motivem realistického východiska. Propagace *Mého týdne s Marilyn* je jako jediná ze tří vybraných filmů bez příslibu šokujících informací, skandálnosti, poukazuje jen na to, že film je založen na pravdivém příběhu a zaměřuje se na zobrazení soukromé tváře Monroe a jejího románku s asistentem režie během natáčení v Anglii. Film se na tento příběh zaměřuje jako první, propagace to však neprezentuje jako něco šokujícího. Propagace *Tajného života Marilyn Monroe*, je založena na odkrytí tajemství Monroe, což je její duševně nemocná matka a duševní choroba Monroe. V rámci komparace mých filmů se ale o tajemství nejedná, protože návštěvy u nemocné matky na psychiatrii, paranoia, hysterie i imaginární hlasy v hlavě Marilyn Monroe byly zobrazeny už ve filmu *Blondýnka* v roce 2001.

¹⁷⁰ Soukromý život Monroe, ale neexistuje, protože se prostřednictvím filmů stává veřejným.

Každá z hereček vytváří svým projevem nový obraz Monroe. Herečky se inspirovaly veřejným obrazem Monroe, ale ten soukromý si musely vytvořit. Poppy Montgomery v *Blondýnce* staví svoji interpretaci Monroe na jednom výrazném prvku, s nímž pracuje vždy, když je třeba zprostředkovat nervozitu postavy – je to poloúsměv následovaný krátkým chichotáním, zároveň si často hraje s rukama a začíná koktat. S těmito prvky pracuje i při zobrazení veřejného obrazu Monroe jako sexsymbolu a odkazuje tak na Normu Jeane, dívku, která stojí za tímto umělým obrazem. Jen v málo scénách tedy vidíme postavu Monroe jako sexsymbol v čisté podobě, jak ji analyzoval Dyer. Monroe ztvárněná Montgomery není ve scénách ze soukromí přirozeně svůdná, působí spíše nuceně.

Pro soukromý obraz Monroe v *Mém týdnu s Marilyn* v pojetí Michelle Williams je typická práce s gesty a pohledy. Při přemýšlivém výrazu v očích lehce pootevře rty a zadívá se směrem nahoru, klade důraz na pomalá gesta (např. zakrývání si tváře rukama), ale i na ztřeštěnost a hravost (např. když vykukne zpod deky v autě, kde je schovaná, aby ji nikdo neviděl a když jí její agent uvidí, krátce zaječí a opět se schová, nebo při procházce v parku s Colinem, kdy poskakuje jako dítě). Tím Williams vytváří až dětský akcent v obrazu Monroe. Do kontrastu k němu staví Monroe jako sexsymbol např. při úvodní taneční scéně nebo při scéně, kdy je na hradě a pózuje obecenstvu. Při veřejném obrazu Williams klade důraz na mimiku obličeje a pomalý pohyb zdůrazňující její křivky. Ve ztvárnění soukromé tváře pak klade důraz spíše na práci s rukama (kterými si často zakrývá tvář nebo jimi má podloženou hlavu), na velmi pomalou mluvu (v případě, že je Monroe pod vlivem prášků nebo alkoholu) nebo na vyděšený pohled v očích (např. když se musí omluvit Dame Sybil).

Kelli Garner se v *Tajném životě* se zaměřuje na gesta a pohyb, hlavně při scénách, kdy mluví s terapeutem. Pomalými gesty si zapaluje cigaretu nebo pije alkohol, pomalu chodí, v jedné scéně i leze, po místnosti. Garner tedy klade důraz na svůdnost Monroe nejen ve zpracování jejího veřejného obrazu, ale i toho soukromého a působí svůdně i při soukromém rozhovoru s terapeutem. Na druhé straně jsou součástí soukromého obrazu i její ustrašená tvář (např. při záchvatech paranoie nebo když ji chce její první manžel opustit), nejistota (např. při natáčení), umíněnost až bojovnost (např. při hádce se Johnny Hydem ohledně její matky nebo ve scéně kdy se snaží dostat z psychiatrické kliniky), starostlivost (když se stará o umírající Grace nebo při návštěvách své matky na psychiatrii) i opilost (např. v New Yorku, kdy přemýšlí nad sebevraždou nebo ve scéně na konci filmu, kdy ji vidíme umírat).

Inovativní je přístup filmů k podrývání obrazu naivní blondýnky a sexsymbolu. Právě prostřednictvím scén s make-upem nebo scén, kdy o sobě Monroe mluví ve třetí osobě např. když ve filmu *Blondýnka* ukazuje své fotky matce s komentářem „vím, že to nevypadá jako já, ale oni říkají, že Marilyn je velmi fotogenická,¹⁷¹ nebo ve filmu *Můj týden s Marilyn*, když říká Colinovi „jakmile si všichni uvědomí, že nejsem ona (myšleno sexsymbol Monroe) utečou.“¹⁷² Dále poté scénami, kdy Monroe využívá svého statutu sexsymbolu

¹⁷¹ *Blondýnka* [Blonde]. Režie Joyce CHOPRA. USA/Austrálie/Kanada, 2001, část 2 – 00:10:15.

¹⁷² *Můj týden s Marilyn* [My Week with Marilyn]. Režie Simon CURTIS. USA/Velká Británie, 2011. 1:12:17-1:12:25.

k získání moci (když v *Tajném životě Marilyn Monroe* vyjednává se Zanuckem, v *Mém týdnu s Marilyn* ve scéně, kdy je Colin u ní doma a ona (vědoma si jeho fascinace svou osobou)

od něho získává informace o lidech ze studia). V *Blondýnce* je Monroe vykreslena jako lehce ovladatelná, zatímco *Tajný život Marilyn Monroe* klade důraz i na její chytrost a inteligenci (sama v jedné scéně říká, že je všechny přechytračila¹⁷³ a že člověk musí být chytrý, aby mohl zahrát hloupého¹⁷⁴). Film *Můj týden s Marilyn* se kvůli krátkému časovému úseku nepřiklání k žádné z výše zmíněných poloh i když s motivem naivity, dětskosti a skryté inteligence rovněž pracuje. Stylizuje Monroe tedy spíše do dítěte než do ženy.

Všechny herečky se snaží o co nejrealističtější podobu se skutečnou Marilyn Monroe. Podobu vizuální (kostýmy, make-up, účes) i akustickou (snaha o nápodobu typického hlasu Monroe) vyzdvihují i recenze a kritiky a je často zmiňována v rozhovorech se samotnými herečkami i tvůrci.

Filmy navazují na obraz Monroe z Dyerova pohledu – tedy jako na pečlivě vytvořený sexsymbol Ameriky padesátých let jehož neodmyslitelnou součástí je prezentace naivní blondýnky, kterou Monroe záměrně vytvořila svou propagací (ať už se jednalo o fotky, prezentaci na veřejnosti i ve filmech, ale i zmínkami o svém soukromém životě, např. při rozhovorech pro magazíny).¹⁷⁵ Dyer ji vidí jako oběť obrazu naivní blondýnky, který si vytvořila (ve filmu *Můj týden s Marilyn* k tomu odkazuje Olivierův komentář, kdy Monroe říká, „ať nehraje, ale je jen sexy, protože to je to, co přece dělá,“¹⁷⁶ Monroe na něho v odpověď začne křičet) a zároveň na ni nahlíží v kontextu „ženské sexuality a filozofie Playboy magazínu,“¹⁷⁷ jehož první cover girl se Monroe stala a který prezentoval její sexualitu jako něco přirozeného. Film *Blondýnka* je postaven právě na sexualitě a fyzičnosti Monroe. To samozřejmě můžeme stejně jako Dyer zařadit do dobového kontextu padesátých let, do patriarchální společnosti, kde mají hlavní slovo muži (viz. moc šéfů studia nad kariérou Monroe) a ve které je obraz naivní blondýnky žádoucí. Dyer ovšem v rámci atraktivity a sexuality Monroe vyzdvihuje přirozenost, kterou nejmódněji vykresluje Garner ve filmu *Tajný život Marilyn Monroe*. Ta prvky svůdnosti využívá i v soukromém portrétu Monroe mimo kamery. Zároveň poukazuje na část obrazu Monroe, kterou Dyer zmiňuje jen povrchně, na její inteligenci. *Můj týden s Marilyn* doplňuje tento obraz především o obraz nejisté ženy, v některých momentech až dítěte, které touží po lásce a chce být skvělou herečkou.

Jedním ze společných prvků ve filmech je motiv zrcadla, který odkazuje právě na dvojí tvář Monroe. U všech tří filmů se objevuje detailní záběr na Monroe, která se dívá do zrcadla a diváci nahlíží na obraz přes její rameno, vidí část její

¹⁷³ *Tajný život Marilyn Monroe* [The Secret Life of Marilyn Monroe]. Režie Laurie COLLYER. USA, 2015, část 2 – 00:59:25.

¹⁷⁴ *Tajný život Marilyn Monroe* [The Secret Life of Marilyn Monroe]. Režie Laurie COLLYER. USA, 2015, 00:24.

¹⁷⁵ DYER, Richard, *Heavenly Bodies: Film Stars and Society*, London, Taylor & Francis Ltd, 1986, ISBN-13: 978-0415310277, s.46.

¹⁷⁶ *Můj týden s Marilyn* [My Week with Marilyn]. Režie Simon CURTIS. USA/Velká Británie, 2011, 0:35:43.

¹⁷⁷ DYER, Richard, *Heavenly Bodies: Film Stars and Society*, London, Taylor & Francis Ltd, 1986, ISBN-13: 978-0415310277, s.17.

hlavy a zad a zároveň její obličej v zrcadle. Motiv zrcadla se objevuje jak ve scénách z veřejného života, kdy je Monroe sebevědomá a nalíčená (např. v *Tajném životě Marilyn Monroe* je to scéna proměny Normy Jeane na Monroe ve studiu), tak ve chvílích ze soukromí, kdy je nenalíčená se špatnou náladou (např. scéna, kdy se Monroe v *Mém týdnu s Marilyn* bojí vyjít z šatny, nebo když v *Tajném životě* sedí v noci před zrcadlem a ujišťuje samu sebe, že není jako její matka). Dalším atributem dvojí tváře Monroe ve filmech je make-up, který dokončuje proměnu Normy Jeane v Marilyn Monroe. Líčení tváře je detailně snímáno už v první scéně *Tajného života Marilyn Monroe*, kde se Monroe připravuje na schůzku s terapeutem, dále je na něj upozorněno ve scéně ve studiu, kde Monroe ještě s tmavými vlasy a žádá maskéra, aby jí ukázal, jak se správně nalíčit nebo ve scéně, kdy je zbíta svým manželem a musí si zakrývat podlitiny. V *Blondýnce* je na něj kladen zvláštní důraz v předposlední scéně filmu, kdy je Monroe líčena na vystoupení před prezidentem a její maskér na konci líčení řekne: „A je to. Marilyn,“ ve smyslu, Marilyn je vytvořena. V *Tajném životě Marilyn Monroe* je make-up spojen především s veřejnou tváří Monroe, nenalíčená tvář je většinou spojena s jejím špatným psychickým stavem (např. ve scéně v její šatně, kdy se bojí poprvé vyjít na plac nebo ve scéně, kdy ji vidíme brečet na schodech svého domu uprostřed noci).

Filmy se naopak odlišují úhlem pohledu, který nás o Monroe informuje. U *Blondýnky* získáváme komplexní obraz Monroe prostřednictvím výpovědi jí samotné i výpovědí dalších účastníků filmu, kteří spolu s Monroe komentují přímo divákovi na kameru dění ve filmu. Obraz Monroe je zde tedy složen z více pohledů, přičemž je popsána jako naivní blondýnka (komentář šéfa studia), špatná milenka (komentář milence Eddieho G.), jako někdo, s kým se dá manipulovat (komentář fotografa nebo jejího posledního manžela), jako žena, která potřebuje zachránit a ochránit (její poslední manžel), jako vždy milá herečka (její maskér). K tomu je připojen pohled samotné Monroe, která bere např. sex se šéfem studia jako nutnost, aby mohla stoupat výše a být milována a v podstatě divákům zdůvodňuje své chování. Tento postup nám tedy pomáhá nahlédnout na dvě tváře Monroe nejen z jejího pohledu, ale i z pohledu jejích blízkých, kteří její transformaci z Normy Jeane na Monroe (popř. její chování před publikem a v soukromí) vnímají s odstupem. Ve filmu *Můj týden s Marilyn* je Monroe vykreslena z pohledu asistenta režie Colina Clarka jako nejistá herečka s mnoha komplexy, která se bála samoty a k fungování potřebovala prášky a alkohol, jako radostná žena až dítě, která chtěla být milována a jako svůdný sexsymbol stříbrného plátna.

Ve minisérii *Tajný život Marilyn Monroe* vidíme sebereflexi samotné Monroe, která mluví o svém životě s terapeutem. Prostřednictvím filmů *Blondýnka* a *Tajný život Marilyn Monroe* se díky postavě Monroe, která je sama vypravěčka dozvídáme, jak se v daných situacích cítila, což prohlubuje především obraz jejího soukromého života a diváka to k její postavě více přibližuje. Také ji zde vidíme v situacích, kdy je sama. V *Blondýnce* např. ve scéně, kde jede sama autobusem a opakuje si, že je Marilyn Monroe nebo když jí volá její agent a ona se dozvídá o získání role. V *Tajném životě Marilyn Monroe* je to např. scéna, kdy popisuje, jak se cítila, když umřela Grace, scéna, kdy rozčileně třískne s telefonem, poté co jí prezident Kennedy neodpovídá nebo v jedna z finálních scén, kdy umírá na posteli. To se ve filmu *Můj týden s Marilyn* neděje, zde máme od postavy větší odstup. Tím, že je příběh vyprávěn jen z pohledu Clarka, vidíme Monroe jen v situacích, ve kterých je i Clark.

I závěrečný pohled na Monroe se ve filmech liší. V *Blondýnce* je posledním záběrem její píseň pro prezidenta, vidíme ji tedy jako sexsymbol (následuje titulky se zprávou o její smrti za nejasných okolností). Získáváme tedy dojem, že jí její turbulentní soukromý a milostný život přerostl přes hlavu a buď ona sama nebo někdo z jejího okolí ho ukončil. V *Mém týdnu s Marilyn* ji vidíme zpívat pomalou píseň na plátně, opět ji vidíme jako sexsymbol, o její smrti však v závěrečných titulcích není zmínka. Získáváme tedy dojem, že její chování v Anglii (pozdní příchody, zoufalství, deprese, užívání prášků a celkově pohled do jejího soukromého života) bylo ojedinělé a že po odjezdu z Anglie, bez problémů pokračovala ve své hvězdné kariéře. V *Tajném životě Marilyn Monroe* ji opouštíme umírající na posteli (ve smyslu neúmyslné sebevraždy), následuje titulky se zprávou, že zemřela ve věku třiceti šesti let 5. srpna 1962. Film tak v samotném závěru pracuje s momentem překvapení, neboť její sezení s terapeutem končí domluvou další schůzky a v duchu optimistického pohledu do budoucnosti.

Motiv dvou tváří můžeme vidět už ve filmu o Monroe z roku 1996 *Norma Jean & Marilyn*, kde je téma dvou tváří podtrženo dvěma herečkami – jednou hrající Normu Jeane a druhou hrající Monroe – které v některých scénách dokonce hrají bok po boku, dá se tedy říci, že mnou vybrané filmy v tomto úhlu pohledu dvou tváří nepřinášejí nic nového. Nicméně, obraz Monroe byl filmem *Můj týden s Marilyn* obohacen o část jejího soukromí, které prožila v Anglii na natáčení a zároveň také o důkladnější a hlubší pohled na Monroe jako herečku na place, na což je ve většině filmů o ní kladen menší důraz. Film *Blondýnka* se v obraze Monroe zaměřil především na tělesnost, celkově ho však nijak neobohatilo. Minisérie *Tajný život Marilyn Monroe* obohacuje obraz Monroe o detailnější vykreslení vztahu s matkou Monroe, a především o detailnější zobrazení nemoci Monroe, na což se filmy do té doby zaměřovaly pouze okrajově.

Závěr

Všechny mnou zvolené filmy využívají obrazu Monroe jako hlavního tématu. Tento obraz zpracovávají skrze motiv dvou tváří, veřejné a soukromé, přičemž veřejnou zastupuje Monroe jako sexsymbol a soukromou postava Normy Jeane, která podle všech filmů stojí za veřejným obrazem. Film *Blondýnka* využívá především obrazu Monroe jako sexsymbolu, navazuje tedy na obraz Monroe zanalyzovaný Richardem Dyerem, zakladatelem star studies. Postavu Monroe bere jako základní obraz, ze kterého pokračuje a rozvíjí ho do fikční podoby. Film nám přináší pohled na život Monroe od dětství až po vrchol její kariéry – závěrečnou scénou je její vystoupení pro prezidenta Kennedyho. Stejně jako ostatní analyzované filmy se i film *Blondýnka* zaměřuje především na soukromí Monroe, ze kterého v tomto případě vyzdvihuje především její sexuální život a nepovedené vztahy. Film tedy Monroe stylizuje především do role sexuální hračky. Pohled na Monroe získáváme prostřednictvím samotné Monroe i lidí, kteří ji obklopovali. Typickým prvkem Monroe v podání Montgomery je poloúsměv, chichotání a koktání, když je nervózní.

Film *Můj týden s Marilyn* zobrazuje Monroe pouze na natáčení filmu *Princ a tanečnice* v Anglii v roce 1956. Monroe zde vidíme na jedné straně jako sexsymbol na straně druhé jako ztrápenou herečku na place a v soukromí. Ze všech mých analyzovaných filmů je jako jediný ve stejné míře zaměřen na soukromý život Monroe i na Monroe jako na herečku na natáčení (ve filmech *Blondýnka* a *Tajný život Marilyn Monroe* je její kariéra spíše v pozadí). Herečka Michelle Williams zobrazuje Monroe jako sexsymbol na plátně, jako nejistou herečku a jako hravou Monroe, která si (byť jen na chvíli) užívá života až s dětskou radostí. Williams klade důraz především na gesta a jemnou obličejovou mimiku. Pohled na Monroe dostáváme z pohledu asistenta režie.

Minisérie *Tajný život Marilyn Monroe* sleduje celý život Monroe až po její smrt zobrazenou v jedné z finálních scén. Jako jediný mnou analyzovaný film přináší obraz Monroe pouze z jejího pohledu, skrze sezení s terapeutem. To tvoří rámec z něhož se vyprávění vydává do minulosti Monroe a pravidelně se vrací do současnosti. Propagace a následně film zaměřený na odhalení něčeho šokujícího a nového, co jsme dosud o Monroe nevěděli (což je vztah s její psychicky nemocnou matkou a vlastní nemoc Monroe), nepřináší však žádné nové informace, pouze rozšiřuje obraz Monroe o detailnější pohled do těchto částí jejího života. Herečka Kelli Garner se zaměřuje především na gesta a pohyb Monroe. Spojovacím prvkem všech filmů je kromě tématu dvojí tváře i make-up a zrcadlo jako atributy Monroe, které toto téma podporují (vidíme vizuální proměnu z Normy Jeany na Monroe/ze soukromého obrazu na obraz veřejný). Dalším prvkem je snaha hereček o co nejrealističtější podobu s veřejným obrazem Monroe (vizuální i akustickou). Filmy obraz Monroe proměňují v kontextu soukromé stránky Monroe. Film *Blondýnka* obraz obohacuje o skandálnější pohled na Monroe. *Můj týden s Marilyn* obraz Monroe obohacuje o zveřejnění části života, který Monroe strávila v Anglii a o její intimní vztah s asistentem režie, také do obrazu vnáší dětskou a hravou stránku Monroe. Minisérie *Tajný život Marilyn Monroe* obraz obohacuje o hlubší pohled na vztah Monroe a její matky a na nemoc Monroe. Nové informace však nepřináší, pouze je prohlubuje.

Seznam použitých zdrojů a literatury

Prameny:

1. *Blondýnka* [Blonde]. Režie Joyce CHOPRA. USA/Austrálie/Kanada, 2001.
2. *Můj týden s Marilyn* [My Week with Marilyn]. Režie Simon CURTIS. USA/Velká Británie, 2011.
3. *Tajný život Marilyn Monroe* [The Secret Life of Marilyn Monroe]. Režie Laurie COLLYER. USA, 2015.

Literatura:

4. *April 2001- Promo for 'Blonde', Marilyn Monroe TV Movie* [online]. [cit. 2019-04-01]. Dostupné z: <https://www.youtube.com/watch?v=ZtfE7FygHgQ>.
5. BARNES, Kevin, Beneath the Surface, in: *American Cinematographer - The International Journal of Film & Digital Production Techniques*; Jul 2015; 96, 7; Screen Studies Collection.
6. BELTON, John, *American Cinema/American Culture*, McGraw-Hill, 1994, ISBN 978-0-07-338615-7 .
7. BODNÁROVÁ, Adriána, *Strategies of the Classical and Contemporary Motion Picture Industry and Their Influence on Film Stars*. Brno: 2013. Masaryk University Faculty of Arts. Department of English and American Studies, English Language and Literature.
8. BRADSHAW, Peter. *My Week With Marilyn – review* [online]. 24. 11. 2011 [cit. 2019-03-20]. Dostupné z: <https://www.theguardian.com/film/2011/nov/24/my-week-with-marilyn-review>.
9. CLARK, Colin, *My Week with Marilyn*, London, HarperCollins Publishers, 2001, ISBN: 0006531792.
CLARK, Colin, *The Prince, the Showgirl, and Me: Six Months on the Set With Marilyn and Olivier*, St Martins Pr, 1996, ISBN-13: 978-0312143954.
10. COLLIN, Robbie. *My Week With Marilyn – review* [online]. 25. 11. 2011 [cit. 2019-03-20]. Dostupné z: <https://www.telegraph.co.uk/culture/film/filmreviews/8913721/My-Week-With-Marilyn-review.html>.
11. Conversations with Kelli Garner of THE SECRET LIFE OF MARILYN MONROE. *Youtube* [online]. 21. 6. 2015 [cit. 2019-03-02]. Dostupné z: <https://www.youtube.com/watch?v=T47RuHZledM>.
12. DARGIS, Manohla. *Glamorous Sex Goddess, Longing to Be Human* [online]. 22. 11. 2011 [cit. 2019-03-20]. Dostupné z: <https://www.nytimes.com/2011/11/23/movies/my-week-with-marilyn-with-michelle-williams-review.html>.
13. DYER, Richard, *Heavenly Bodies: Film Stars and Society*, London, Taylor & Francis Ltd, 1986, ISBN-13: 978-0415310277.
14. DYER, Richard, *Stars*, London, BFI Publishing, 1998, ISBN-13: 978-0851706436

15. Entertainment Tonight. *Lifetime Miniseries Reveals Mental Illness in Marilyn Monroe's Family* [online]. 7. 4. 2015 [cit. 2019-04-06]. Dostupné z: <https://www.youtube.com/watch?v=YtZyk1ruzxE>.
16. FREYDKIN, Donna. Why Marilyn Monroe remains a 'Hot' topic. *USA TODAY* [online]. 27 May 2015 [cit. 2019-03-02]. Dostupné z: <https://eu.usatoday.com/story/life/tv/2015/05/27/lifetime-marilyn-monroe-michelle-williams-kelli-garner/27804139/>.
17. GERAGHTY, Christine, *Re-examining Stardom: Questioning of Texts, Bodies and Performance*, in *Reinventing Film Studies*, 2001, ISBN-13: 978-0340677230.
18. GLEDHILL, Christine (ed.) *Stardom: Industry of Desire*. Taylor & Francis e-Library, 2005. ISBN ISBN 0-203-40042-9.
19. GMITERKOVÁ, Šárka. *Hvězda: Jak na hvězdy?/Vznik, vývoj a možnosti reflexe hvězdné slávy*, *Cinepur*. 2015, (101), s. 52-56. ISSN 9-991213-416008-09.
20. *GOODBYE, NORMA JEAN (1976 review)*, From *Monthly Film Bulletin*, September 1976, vol. 43, no. 512. — J.R. [online]. 3. 9. 1976 [cit. 2019-04-14]. Dostupné z: <https://www.jonathanrosenbaum.net/1976/09/goodbye-norma-jean-1976-review/>.
21. HARRIS, Thomas, *The Building of Popular Images: Grace Kelly and Marilyn Monroe*, in GLEDHILL, Christine (ed.) *Stardom: Industry of Desire*. Taylor & Francis e-Library, 2005. ISBN ISBN 0-203-40042-9.
22. HASKELL, Molly *From Reverence to Rape*, New York: Holt, Rinehart & Winston, 1974.
23. CHAN, Stephanie. *Decked Out: Kelli Garner's Marilyn Monroe Moment: The actress, starring in Lifetime's miniseries 'The Secret Life of Marilyn Monroe,' tells Pret-a-Reporter how the late beauty icon influenced her style* [online]. 27. 5. 2015 [cit. 2019-04-07]. Dostupné z: <https://www.hollywoodreporter.com/news/decked-kelli-garners-marilyn-monroe-797977>.
24. Interview with Laurie Collyer: I directed a miniseries for Lifetime called *The Secret Life of Marilyn Monroe*. It is my biggest job to date. *Indie Activity* [online]. [cit. 2019-03-02]. Dostupné z: <http://www.indieactivity.com/interview-with-laurie-collyer/>.
25. *I was apprehensive about Marilyn Monroe role: Kelli Garner* [online]. 2. 6. 2015 [cit. 2019-04-07]. Dostupné z: <https://indianexpress.com/article/entertainment/hollywood/i-was-apprehensive-about-marilyn-monroe-role-kelli-garner/>.
26. JOHNSON, Tricia. *Poppy Montgomery as Marilyn Monroe in 'Blonde': The Australian newcomer exudes 'Blonde' ambition as Marilyn Monroe* [online]. 11. 5. 2001 [cit. 2019-04-01]. Dostupné z: <https://ew.com/article/2001/05/11/poppy-montgomery-marilyn-monroe-blonde/>.
27. Kelli Garner - Credits. *TV Guide* [online]. [cit. 2019-03-02]. Dostupné z: <https://www.tvguide.com/celebrities/kelli-garner/credits/249774/>.
28. *Kelli Garner Dives Into 'The Secret Life Of Marilyn Monroe'* [online]. 27. 5. 2015 [cit. 2019-04-14]. Dostupné z: https://www.youtube.com/watch?v=_a7kbi3pH4k.

29. Kelli Garner on being 'terrified' at challenge of playing sexy Marilyn Monroe [Exclusive Video] [online]. 27. 5. 2015 [cit. 2019-04-14]. Dostupné z: <https://www.youtube.com/watch?v=gwkZhJpAM1g>.
30. Kelli Garner - Fast Facts. *TV Guide* [online]. [cit. 2019-03-02]. Dostupné z: <https://www.tvguide.com/celebrities/kelli-garner/bio/249774/>.
31. Kelli Garner - Filmography. *IMDb* [online]. [cit. 2019-03-02]. Dostupné z: https://www.imdb.com/name/nm0307726/?ref_=ttfc_fc_cl_t2.KONKLE,
32. Amanda, *MARILYN MONROE'S STAR CANON: POSTWAR AMERICAN CULTURE AND THE SEMIOTICS OF STARDOM*, University of Kentucky, 2016.
33. KRÄMER, Peter, *From the Margins towards the Centre: Women in 1970s and 1980s Hollywood: Part 1 – General Trends*, Dostupné z: <https://womensfilmantlevisionhistory.wordpress.com/from-the-margins-towards-the-centre/>.
34. KRUPA, Jessy. 'The Secret Life of Marilyn Monroe' Is Not as Salacious as It Sounds. *Popmatters.com*[online]. 14. 9. 2015 [cit. 2019-03-02]. Dostupné z: <https://www.popmatters.com/the-secret-life-of-marilyn-monroe-2495488964.html>
35. KUČERA, Jakub. *Filmová hvězda: Pojem* [online]. Cinepur č. 40, 2005 [cit. 2018-09-10]. Dostupné z: <http://cinepur.cz/article.php?article=858>.
36. KURUTZ, Steven. *At Home With Marilyn in England* [online]. 16. 11. 2011 [cit. 2019-03-15]. Dostupné z: <https://www.nytimes.com/2011/11/17/garden/my-week-with-marilyn-in-her-english-home.html>.
37. LAWRENCE, Will. *Michelle Williams: I was born to play Marilyn: Michelle Williams talks to Will Lawrence about taking on the role of a movie icon in 'My Week With Marilyn'*. [online]. 10.11.2011 [cit. 2019-03-15]. Dostupné z: <https://www.telegraph.co.uk/culture/film/starsandstories/8882175/Michelle-Williams-I-was-born-to-play-Marilyn.html>.
38. LAWRENCE, Will, There's still something about MARILYN: Working with Olivier was a nightmare for Monroe. Michelle Williams and Kenneth Branagh have had a ball re-creating them for an Oscar-tipped film, finds Will Lawrence, *Sunday Times*; London, Nov. 6, 2011, ISSN: 09561382.
39. LEONARD, John. *Dream Girl* [online]. [cit. 2019-04-07]. Dostupné z: <http://nymag.com/nymetro/arts/tv/reviews/4672>.
40. *Lifetime's "The Secret Life of Marilyn Monroe" Trailer 2015* [online]. 25. 4. 2015 [cit. 2019-04-14]. Dostupné z: <https://www.youtube.com/watch?v=dG8vHPxTU9g>.
41. *Lifetime's "The Secret Life of Marilyn Monroe" Trailer 2015* [online]. 25. 4. 2015 [cit. 2019-04-06]. Dostupné z: <https://www.youtube.com/watch?v=dG8vHPxTU9g>.
42. LOWRY, Brian. TV Review: 'The Secret Life of Marilyn Monroe'. *Variety.com* [online]. 28. 5. 2015 [cit. 2019-03-02]. Dostupné z: <https://variety.com/2015/tv/reviews/the-secret-life-of-marilyn-monroe-miniseries-review-kelli-garner-susan-sarandon-lifetime-1201501978/>.
43. L'PREE, Charisse. *Heavenly Bodies: Film Stars and Society (Dyer, 1979)* [online]. [cit. 2018-09-13]. Dostupné z: <https://charisselpree.me/2005/12/01/heavenly-bodies/>.

44. MAERZ, Melissa. Lifetime's 'The Secret Life of Marilyn Monroe' is hardly revealing. *Ew.com* [online]. 28. 5. 2015 [cit. 2019-03-02]. Dostupné z: <https://ew.com/article/2015/05/28/secret-life-marilyn-monroe/>.
45. Marilyn steals hearts and minds: My Week With Marilyn (15) Drama/comedy/ romance, The Sentinel; Stoke-on-Trent (UK) [Stoke-on-Trent (UK)]25 Nov 2011: 32.
46. McDonald, Paul, *The Star System: Hollywood's Production of Popular Images (Short Cuts)*, 2000, ISBN-13: 978-1903364024.
47. MCDONALD, Paul, *Reconceptualising Stardom*, supplementary chapter in Dyer, Richard, *Stars*, London, BFI Publishing, 1998, ISBN-13: 978-0851706436, 175-211.
48. MERYMAN, Richard. *Great interviews of the 20th century Marilyn Monroe: When you're famous you run into human nature in a raw kind of way* [online]. 2007 [cit. 2018-09-10]. Dostupné z: <https://www.theguardian.com/theguardian/2007/sep/14/greatinterviews>.
49. *Movie Details & Credits* [online]. [cit. 2019-04-14]. Dostupné z: <https://www.metacritic.com/movie/my-week-with-marilyn>.
50. MOYLAN, Brian. *The Secret Life of Marilyn Monroe: A Lifetime biopic that's more bombshell than bomb*[online]. 31.5.2015 [cit. 2019-03-02]. Dostupné z: <https://www.theguardian.com/culture/2015/may/31/the-secret-life-of-marilyn-monroe-a-lifetime-biopic-thats-more-bombshell-than-bomb>.
51. *Můj týden s Marilyn: My Week With Marilyn*. HBO.cz [online]. [cit. 2019-03-15]. Dostupné z: https://www.hbo.cz/movie/muj-tyden-s-marilyn_577080.
52. *My Week With Marilyn - Trailer* [online]. [cit. 2019-03-15]. Dostupné z: https://www.youtube.com/watch?v=KNab_iaZ6BY.
53. *My Week With Marilyn: Awards* [online]. [cit. 2019-03-15]. Dostupné z: <https://www.imdb.com/title/tt1655420/awards>.
54. *My Week With Marilyn: Michelle Williams Interview Part 1* [online]. 15. 11. 2011 [cit. 2019-04-20]. Dostupné z: <https://www.youtube.com/watch?v=UqPnmX8p6NI>.
55. NDALIANIS, Angela. "Introduction." *Stars in Our Eyes: The Star Phenomenon in the Contemporary ERA*. Connecticut: Greenwood Press, 2002.
56. NICHOLS, Peter M. *COVER STORY; Inventing Marilyn, But Not From Scratch* [online]. 13. 5. 2001 [cit. 2019-04-07]. Dostupné z: <https://www.nytimes.com/2001/05/13/tv/cover-story-inventing-marilyn-but-not-from-scratch.html>.
57. NELSON, Jill, *An Introduction to Film Studies, Third Edition*, Routledge, 2003, ISBN-10: 0415262690.
58. O'HARA, Helen. *How Marilyn Took on Hollywood - and won* [online]. 2015 [cit. 2018-09-10]. Dostupné z: <https://www.telegraph.co.uk/film/some-like-it-hot/marilyn-monroe-productions-studio/>.
59. OXMAN, Steven. *Blonde* [online]. 8. 5. 2001 [cit. 2019-04-07]. Dostupné z: <https://variety.com/2001/tv/reviews/blonde-1200468468/>.
60. PECK, Michael. *Poppy Montgomery as Marilyn Monroe in 'Blonde'* [online]. 15. 1. 2001 [cit. 2019-04-01]. Dostupné z: <https://www.tvguide.com/news/poppy-montgomerys-blonde-40544/>.
61. PINES, Sarah. *Gazes of Evasion: Simon Curtis' My Week with Marilyn* [online]. z. 1. 2013 [cit. 2019-04-01]. Dostupné z:

- <http://sensesofcinema.com/2013/feature-articles/gazes-of-evasion-simon-curtiss-my-week-with-marilyn/>.
62. PHILLIPS, Tracy. The Secret Life of Marilyn Monroe' Reveals What Really Haunted Norma Jeane: Lifetime's latest biopic takes on the blonde bombshell's biggest battle: mental illness. *Biography.com*[online]. 28. 5. 2015 [cit. 2019-03-02]. Dostupné z: <https://www.biography.com/news/the-secret-life-of-marilyn-monroe-lifetime>.
 63. RONNEY, David. *My Week With Marilyn: Film Review* [online]. 2011 [cit. 2019-03-20]. Dostupné z: <https://www.nytimes.com/2011/11/23/movies/my-week-with-marilyn-with-michelle-williams-review.html>.
 64. ROBERSON, Joe. *Zimbio Exclusive Interview - 'My Week With Marilyn' Director Simon Curtis* [online]. 23. 11. 2011 [cit. 2019-03-15]. Dostupné z: <http://www.zimbio.com/Michelle+Williams/articles/sc-EXFaVaS5/Zimbio+Exclusive+Interview+My+Week+Marilyn>.
 65. ROBERTS, Sheila. *Director Simon Curtis MY WEEK WITH MARILYN Interview* [online]. 21. 11. 2011 [cit. 2019-03-15]. Dostupné z: <http://collider.com/simon-curtis-my-week-with-marilyn-interview/>.
 66. RORKE, Robert. New miniseries reveals "The Secret Life of Marilyn Monroe". *Nypost.com* [online]. 30. 5. 2015 [cit. 2019-03-02]. Dostupné z: <https://nypost.com/2015/05/30/new-miniseries-reveals-the-secret-life-of-marilyn-monroe/>.
 67. SETOODEH, Ramin. *MICHELLE WILLIAMS ON MY WEEK WITH MARILYN MONROE* [online]. 30. 10. 2011 [cit. 2019-04-19]. Dostupné z: <https://www.newsweek.com/michelle-williams-my-week-marilyn-monroe-68071>.
 68. SEDLÁKOVÁ, Kateřina, *Cesta Marilyn Monroe jako ikony 20. století k Lee Strasbergovi a Actor studiu*. Brno: 2013. Janáčkova akademie múzických umění. Divadelní fakulta. Ateliér muzikálového herectví.
 69. SCHEIB, Ronnie. *My Week With Marilyn*, Variety; Oct 17-Oct 23, 2011; 424, 10; Screen Studies Collection.
 70. SHINGLER, Martin, *Star Studies: A Critical Guide*, British Film Institute; 2012, ISBN-13: 978-1844574902.
 71. SLADKÝ, Pavel a Šárka GMITERKOVÁ. *Koho chtějí diváci vidět v kině? Hvězdy, nebo postavy?* [online]. 8. června 2018 [cit. 2019-01-16]. Dostupné z: <https://vltava.rozhlas.cz/koho-chteji-divaci-videt-v-kine-hvezdy-nebo-postavy-7407584>.
 72. SMITH, Nigel M. *My Week With Marilyn" Director Simon Curtis On Michelle Williams' Transformation and Weinstein's Hype Machine: Interview: "My Week With Marilyn" Director Simon Curtis* [online]. 22. 11. 2011 [cit. 2019-03-15]. Dostupné z: <https://www.indiewire.com/2011/11/my-week-with-marilyn-director-simon-curtis-on-michelle-williams-transformation-and-weinsteins-hype-machine-50978/>.
 73. SUROWIECKI, James. *Hollywood's Star System, At a Cubicle Near You* [online]. 2001, in The New Yorker, May 28, 2001 Issue, The Financial Page, [cit. 2019-01-14]. Dostupné z: <https://www.newyorker.com/magazine/2001/05/28/hollywoods-star-system-at-a-cubicle-near-you>.
 74. *Tajný život Marilyn Monroe*. HBO [online]. [cit. 2019-03-02]. Dostupné z: https://www.hbo.cz/movie/tajny-zivot-marilyn-monroe-dil-1_-81541.

75. TARABORRELLI, J. Randy, *The Secret Life of Marilyn Monroe*, New York, Grand Central Publishing, 2009, ISBN13 (EAN): 9780446505413.
76. The Secret Life of Marilyn Monroe: Awards. *IMBd* [online]. [cit. 2019-03-02]. Dostupné z: <https://www.imdb.com/title/tt4067076/awards>.
77. *The prince and the Showgirl* [online]. 1956 [cit. 2018-09-16]. Dostupné z: <https://variety.com/1956/film/reviews/the-prince-and-the-showgirl-1200418213/>.
78. The Prince and the Showgirl. In: *Wikipedia: the free encyclopedia* [online]. San Francisco (CA): Wikimedia Foundation, 2001-, 25 July 2018 [cit. 2018-09-10]. Dostupné z: https://en.wikipedia.org/wiki/The_Prince_and_the_Showgirl.
79. *Transnational Celebrity Activism: Changing the World?* Introduction., Bristol: Intellect Ltd., 2011, ISBN 9781841503493.
80. TRAVERS, Peter. *My Week with Marilyn* [online]. 21. 11. 2011 [cit. 2019-04-01]. Dostupné z: <https://www.rollingstone.com/movies/movie-reviews/my-week-with-marilyn-103938/>.
81. TSALIKI, Liza; FRAGONIKOLOPOUS, Christo; HULIARAS, Asteris (ed.) *“The Challenge of Transnational Celebrity Activism: Changing the World?”* Introduction., Bristol: Intellect Ltd., 2011, ISBN 9781841503493.
82. TUCKER, Ken. *Blonde* [online]. 11. 5. 2001 [cit. 2019-04-01]. Dostupné z: <https://ew.com/article/2001/05/11/blonde-3/>.
83. UHLICH, Keith. *The Secret Life of Marilyn Monroe: TV Review* [online]. 29.5.2015 [cit. 2019-03-02]. Dostupné z: <https://www.hollywoodreporter.com/review/secret-life-marilyn-monroe-tv-798766>.
84. VOGUE. *My Week With Marilyn* [online]. 9. 11. 2011 [cit. 2019-03-19]. Dostupné z: <https://www.vogue.co.uk/article/my-week-with-marilyn-film-review>.

Seznam obrázků

1. Obrázek 1: Marilyn Monroe v roce 1956.
2. Obrázek 2: Michelle Williams ve filmu *Můj týden s Marilyn*.

NÁZEV: Obraz Marilyn Monroe ve filmech dneška

AUTOR: Andrea Nováková

KATEDRA: Katedra divadelních a filmových studií

VEDOUCÍ PRÁCE: Mgr. Veronika Klusáková, Ph.D.

ABSTRAKT: Bakalářská práce srovnává pohledy tří vybraných filmů – *Blondýnka* (2001), *Můj týden s Marilyn* (2011) a *Tajný život Marilyn Monroe* (2015) na vývoj prezentace obrazu Marilyn Monroe po roce 2000. Analýza vychází z metodologie tzv. star studies a konkrétně z analýzy obrazu Monroe zakladatele oboru Richarda Dyer v jeho knize *Heavenly Bodies* (1986). Postava Monroe je hlavním tématem filmů, všechny se zároveň zaměřují na – podle jejich propagace – nové a neznámé aspekty jejího života. Na základě analýzy jsem došla k závěru, že základní osou všech filmů je motiv dvojího života a dvou tváří, veřejné a soukromé. Snaha těchto filmů ukázat soukromou tvář Monroe z ní zároveň dělá tvář veřejnou a součást obrazu Monroe. Dyer se zabývá veřejným obrazem Monroe, který spojuje především se sexualitou a s nemožností Monroe vymanit se ze škatulky sexsymbolu. Mnou vybrané filmy s tímto statutem Monroe jako sexsymbolu částečně pracují. K tomuto veřejnému obrazu dále dodávají obraz soukromý.

KLÍČOVÁ SLOVA: Marilyn Monroe, Tajný život Marilyn Monroe, Blondýnka, Můj týden s Marilyn, star studies, Richard Dyer

TITLE: Image of Marilyn Monroe in Contemporary Cinema

AUTHOR: Andrea Nováková

DEPARTEMENT: The Department of Theatre, and Film Studies

SUPERVISOR: Mgr. Veronika Klusáková, Ph.D.

ABSTRACT: This bachelor thesis compares three films – *Blonde* (2001), *My Week with Marilyn* (2011) and *The Secret Life of Marilyn Monroe* (2015) and their interpretation and presentation of the private and public image of Marilyn Monroe. My analysis is based in star studies, a field which studies film stars and the star system and also on their founder Richard Dyer 's analysis of Marilyn Monroe 's image in his book *Heavenly Bodies* (1986). My conclusion based on a thorough analysis and comparison of the three films, is that the underlying theme of all three films is the double life and two faces of Monroe, the public one and the private one. While Dyer focuses on public life of Monroe, which he connects mainly with her sexuality and with impossibility to step out of this image of sexsymbol, the three films focus on the private sphere, thus making it public and a part of Monroe 's star image.

KEYWORDS: Marilyn Monroe, *The Secret Life of Marilyn Monroe*, *Blonde*, *My Week with Marilyn*, star studies, Richard Dyer